

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේ දී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය : වැදගත්කම හා ක්‍රියාකාරීත්වයේ දී මතුවන ගැටලු පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක විග්‍රහයක්

එම්.ඩී.සුසිලා ලුර්දු

සංක්ෂේපය

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කර ගොවීන් වෙත දැනුම හා තොරතුරු සැපයීම ඉතා වැදගත් සංකල්පයක් වන අතර ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවය කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ යි. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් මේ සඳහා වැදගත් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් හඳුන්වා දී ඇති අතර “සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක” පිහිටුවීමේ සංකල්පය මේ අතරින් ඉතා වැදගත් ප්‍රවේශයක් වේ. එහි ක්‍රියාකාරීත්වය හා ප්‍රගතිය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිචාර අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා 2010 වර්ෂයේදී හෙක්ටර් කොට්ඨාසවල ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් පර්යේෂණයක් සිදු කළ අතර එහි සොයාගැනීම් මෙන්ම ගොවීන් වෙත දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීම සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන අනෙකුත් වැඩසටහන් හා ඉන්දියාව වැනි රටවල මේ පිළිබඳ සිදු කළ පර්යේෂණයන්ගේ තොරතුරු ද අවශ්‍ය තත්වී භාවිතා කරමින්, කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ වැදගත්කම පිළිබඳවත් භාවිතා කිරීමේ දී ගොවීන් හා නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු පිළිබඳවත් මෙම ලිපියෙන් විමර්ශනාත්මක විග්‍රහයක යෙදේ.

ලිපිය මගින් පැහැදිලි කෙරෙන ආකාරයට වර්තමානයේ සියලු ක්ෂේත්‍රයන්හි කාර්යක්ෂම ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉතා වැදගත් වන බවත්, දැනුම හා තොරතුරු කඩිනමින් ලබාගැනීමට කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට ද එය උචිත මෙවලමක් බවත් පෙනී යයි. එබැවින් ග්‍රාමීය මට්ටමේ දී ගොවීන්ට අවශ්‍ය දැනුම හා තොරතුරු සැපයීමේ කාර්යය පහසුකිරීම සඳහා සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීමේ සංකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතා වැදගත් බව පෙනී යයි. නමුත් එහි ක්‍රියාත්මක තත්වයේ දී ගොවීන්ට මෙන් ම ඒකකභාර නිලධාරීන්ට ද පැණනැගෙන ගැටලු හා දුෂ්කරතාවන් මෙම ඒකකයන් පිහිටුවීමේ අපේක්ෂාවන් බිඳ හෙළා ඇති බව හඳුනාගත හැකිය. සයිබර් ඒකකයන් පිළිබඳ ගොවීන් තුළ පවතින අඩු දැනුවත්භාවය නිසා ගොවීන්ගේ සහභාගීත්වය අඩුවීමත්, පරිපාලනමය දුෂ්කරතාත්, ඒකකය සඳහාම වෙන් වූ නිලධාරීන් පිරිසක් නොසිටීමත් සයිබර් ඒකකයන් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක නොවීමට බලපාන ප්‍රධාන හේතූන් බව කරුණු විග්‍රහයේදී පැහැදිලි විය. මෙම තත්වයන්ට සුදුසු පිළියම් යෙදීම භරතා ගැටලු මගහරවා ගනිමින් නිවැරදි ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ විධිමත් පරිපාලනමය පහසුකිරීම් යටතේ ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවයට අදාළ කාර්යයන් කාර්යක්ෂමව පවත්වා ගැනීමට මෙම සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක ප්‍රයෝජනවත් වන බව ලිපිය මගින් පැහැදිලිව අවධාරණය කෙරේ.

01. හැඳින්වීම

ලෝකය පුරා පවතින පාරම්පරික සමාජයන් වර්තමානයේ දැනුම පදනම් කර ගත් සමාජයක් කරා පරිණාමය වෙමින් පවතී. සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල්හි ග්‍රාමීය අංශයන් ද නව දිශාවන් ඔස්සේ පුළුල් වෙමින් පවතින අතර ඉහළ මට්ටමේ සේවා සැපයීම් පවා පැරණි ක්‍රමවේදයන්ගෙන් මිදී නවතාවයකින් යුත් අභියෝගාත්මක පසුබිමකට ප්‍රවේශ වී ඇත. සංවර්ධන කාර්යයේ දී දැනුම හා තොරතුරු යන්න ප්‍රබලව ඉස්මතු වන සංකල්පයක් වන අතර එය වර්තමානයේ ඉතා අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් බවට ද පත්ව ඇත. සමාජ දියුණුව කරා යන ගමනේදී ඒ සඳහා දැනුම උත්පාදනය, අවශෝෂණය හා බෙදාහැරීම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර මෙම කාර්යයේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය වඩාත් ප්‍රබල මෙවලමක් බවට පත් වී ඇත.

සමස්ත කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ හා ග්‍රාමීය සංවර්ධනයේ උපරිම ඵල නෙළාගැනීමට නම්, දැනුම හා තොරතුරු මත ප්‍රබලව රඳා පැවතිය යුතු බැව් පෙනී යයි. කෘෂිකාර්මික රටවල්වල ඉතා සියුම් වගා පද්ධතීන්හි දියුණුව සඳහා දැනුම වඩාත් තීව්‍ර ලෙස අදාළ කරගනු ලබයි. එබැවින් සංවර්ධනය වන ලෝකයේ කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාදාමය නව ආකාරයකින් සකස් වන අතර දැනුමේ (Knowledge) වාසි සහගත තත්ත්වයන් උපයෝගී කරගනිමින් බහුවිධ ඉලක්කයන් (රැකියා, ආහාර, ආදායම) වෙත ප්‍රවේශ වීමට උත්සාහ දරනු ලබයි. තොරතුරු තාක්ෂණය පිළිබඳ විවිධ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළව සිදු කෙරෙන කතිකාවන්හි දී පැහැදිලි වන ආකාරයට ළඟා විය නොහැකි ඉලක්කයන් වෙත ළඟාවීමට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉතාමත් කැපී පෙනෙන මට්ටමේ කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි (Swaminathan, 1993).

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය

කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ සමාජීය තත්ත්වයන් සහ නිෂ්පාදන කාර්යයන් හි ඵලදායිතාවය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය නව ප්‍රවේශයක් සපයන අතර කෘෂි ක්ෂේත්‍රයේ පරිවර්තනීය සාධකයක් ලෙසින් එය වැදගත් වේ. දැනුම හා තොරතුරු අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන්හි සංවර්ධනයට මෙන් ම කෘෂි ක්ෂේත්‍රයන්ට ද වටිනා මෙවලමක් වේ. කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ යෙදවුම් සේවා හා තාක්ෂණය සැපයීමේ දී දැනුම හා තොරතුරු වඩා වැදගත් වන අතර එය

ගොඵීන් වෙත ප්‍රවේශ කරවීමේදී කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවයට ඇත්තේ වැදගත් කාර්යභාරයකි. එය වර්තමාන ලෝකයේ දිනෙන් දින ශීඝ්‍ර වෙනස්වීම්වලට ලක්වෙමින් පවතී. ව්‍යාප්ති සේවය සැපයීමේ කාර්යයේ දී නවීන ගොවිතැන් ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම හා උපදෙස්, යෙදවුම් හා සේවාවන් ලබාදීමට ඉතා අත්‍යවශ්‍ය යාන්ත්‍රණයක් ලෙසින් තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය හඳුනාගෙන ඇත (Jones, 1997).

කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවයේ දී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සහාය ලබාගැනීමෙන්, ව්‍යාප්ති කාර්යයේ දී ඇති විය හැකි දුර්වලතා මහහරවා ගනිමින් වඩාත් ඉහළ මට්ටමේ සේවයක් ගොඵීන් වෙත සැපයිය හැකි වේ. ගොඵීන්ට පවතින නව දැනුම හා තොරතුරු පිළිබඳ අවශ්‍යතාවය මේ හරහා ඵලදායක සපුරාලිය හැකි වේ. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයට පවතින බොහෝ විභවයන් ව්‍යාප්ති සේවයේ කාර්යක්ෂමතාවය තීව්‍ර කිරීම සඳහා වඩාත් ඉවහල් කර ගත හැකි වේ (ZIIP, 1994). වර්තමානයේ නව තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් වෙත ළඟාවීමට ඇති හැකියාව වගා පද්ධතීන් හි තිරසාර සංවර්ධනය කෙරෙහි තීරණාත්මක ලෙස බලපාන සාධකයක් බවට පත්ව ඇත.

ග්‍රාමීය මට්ටමේ දී ව්‍යාප්ති සේවකයන් හට ඉතා විශාල බල ප්‍රදේශයක් වෙත තම සේවය සැපයීමට සිදු වේ. නමුත් එය ප්‍රායෝගිකව ඉටු කිරීම අපහසු වන බැවින් ව්‍යාප්ති සේවයේ යම් අකාර්යක්ෂමතාවයක් හට ගනු ලබයි. ව්‍යාප්ති සේවකයෙකු හට පවතින බල ප්‍රදේශය වඩා කුඩා ජරමාණයක් නම් විවිධ කාර්යයන්, ඉතාමත් ඵලදායක ලෙස ඉටු කිරීමේ හැකියාව පවතින බවත් එයින් ව්‍යාප්ති සේවයේ ඇති වන අකාර්යක්ෂමතාවය අවම වී සපයන සේවාවෙහි ඵලදායකත්වය වැඩි කරවන බවත් ව්‍යාප්ති සේවය සැපයීම සම්බන්ධයෙන් සිදු කර ඇති විවිධ පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන්ගෙන් අනාවරණය වී ඇත. ව්‍යාප්ති සේවකයෙකු හට විශාල බල ප්‍රදේශයක රාජකාරි ආවරණය කිරීමේ දී කළ හැකි කාර්යයන් ඉතා සීමිත වන අතර එයින් ලැබෙන්නේ ද හීන ඵලදායිතාවයකි (Shaik.N.Merra.et.al,2004).

මෙවැනි තත්ත්වයන් හි දී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතයන්ගෙන් ලැබෙන්නේ නොමද පිටිවහලකි. බොහෝවිට ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හමුවීම සියලු ගොඵීන්ට නොහැකි අවස්ථාවල දී ජංගම දුරකතන මාර්ගයෙන් ගොඵීන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාගත හැකිය. ගොවිබිමේ දී තම වගාවන්ට වැලඳී ඇති හදිසි දිලීර හෝ කෘමි වසංගතයකට අවශ්‍ය පිළියම් ජංගම දුරකතන මාර්ගයෙන් ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හා සම්බන්ධ වී ලබාගැනීමේ හැකියාව පවතී. එය හදිසි වසංගතයක් නම්, යායටම පැතිරීමට පෙර අනෙකුත් ගොඵීන් දැනුවත් කිරීමේ හැකියාව ද මෙහි දී ව්‍යාප්ති නිලධාරියාට ලැබේ. එසේ ම මෙවැනි හදිසි උපද්‍රව විඩියෝගත කිරීම, ඡායාරූප ගත කිරීම

වැනි තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමවේදයන් භාවිත කිරීමෙන් පැතිරෙන දිලීර හා වසංගත, කෘමි රෝග පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කළ හැකිය. ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්ට ප්‍රවේශ විය නොහැකි විශාල භූමි ප්‍රදේශයන් හි ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ කාර්යය සඳහා වූ තොරතුරු හා සන්නිවේදන භාවිතයන් යොදාගැනීම වඩාත් ඉහළ මට්ටමින් වර්තමානයේදී සිදු වේ. පෞද්ගලික මට්ටමින් ගොවීන් හමුවීම අපහසු අවස්ථාවල දී සුදුසු ස්ථානයකට රැස්කිරීමෙන් තාක්ෂණය ලබාදීම, යෙදවුම් ලබාදීම මෙන් ම දැනුම ලබාදීම වැනි කටයුතුවල දී පරිගණක භාවිතය වඩාත් පහසු ක්‍රමයක් ලෙසින් වර්තමානයේ ප්‍රචලිත වී ඇත.

මේ අනුව සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල කෘෂිකර්මාන්තයේ තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉටුකිරීමට හැකි කාර්යභාරය ඉමහත් ය. තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තයේ දී සම්ප්‍රදායික වගා ක්‍රමයන් හා කාබනික වගාවන්ට වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වන අතර මෙහි දී විවිධ මට්ටම් අනුව සම්ප්‍රදායික දැනුම රැස්කර ගබඩා කරනු ලබයි. මේවා Traditional Knowledge Digital Libraries (TKDL) යනුවෙන් හඳුන්වයි. විවිධ ප්‍රදේශයන් හි පැතිරී පවතින පාරම්පරික තාක්ෂණය දැනුම සම්භාරය (Indigenous Technical Knowledge-ITK) එක් තැනකට රැස්කර ගබඩා කර තැබීමෙන් කෘෂිකර්මාන්තයේ තිරසාර සංවර්ධනයට අවැසි පැරණි දැනුම සංරක්ෂණය කරනු ලබයි. මෙහි දී තොරතුරු තාක්ෂණයට පැරණි දැනුමත් නව දැනුමත් යා කරන පාලමක් ලෙසින් ක්‍රියාකිරීමේ හැකියාව ද පවතී. දොන් රිචඩ්සන් (FAO, 1996) ට අනුව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා සහාය කරගත හැකි ප්‍රධාන අංශ 05 ක් හඳුනාගත හැකිය.

- 01. කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයන්ගේ ආර්ථික සංවර්ධනය;
- 02. ප්‍රජා සංවර්ධනය ;
- 03. අධ්‍යාපනය සහ පර්යේෂණය;
- 04. කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ සංවර්ධනයට සහ
- 05. මාධ්‍ය ජාලයන්

ඉහත ප්‍රධාන අංශ සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය සහාය කරගැනීම වර්තමාන ලෝකයේ සංවර්ධනය වන රටවල ශීඝ්‍ර මට්ටමින් සිදුවෙමින් පවතින අතර ඒ ආශ්‍රිතව සිදු කෙරෙන කාර්යයන් රාශියකි.

01. අධ්‍යාපන පුහුණුව, උපදේශනය සහ ඇගයීම
  02. දේශීය නිෂ්පාදකයින්, වෙළෙඳුන්, සිල්ලර වෙළෙඳුන් සහ සැපයුම්කරුවන් අතර සෘජු සම්බන්ධතාවය සඳහා ඊමේල් මගින් සිදුවන වාණිජමය ගනුදෙනුව (e-commerce)
  03. ගොවීන්, ව්‍යාපෘති නිලධාරීන් හා පර්යේෂකයන් අතර සම්බන්ධතාවය සඳහා අදාළ පහසුකම් සැපයීම.
  04. ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු ලබාගැනීමේ සේවාව සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයෙන් සහාය ලබාගැනීම. එනම් කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට අදාළ විෂයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂඥ දැනුම ඇති දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ හා ග්‍රාමීය මට්ටමේ සිටින පුද්ගලයින් හරහා ගොවීන්ගේ කෘෂි ගැටලු සඳහා පිළිතුරු ලබාදීම.
  05. ණය ලබාගැනීමේ මූලාශ්‍රයන්, යෙදවුම් සපයන්නන්, කාලගුණික පුරෝකථනයන්, වෙළෙඳපොළ තොරතුරු වැනි අංශයන් පිළිබඳ යාවත්කාලීන තොරතුරු සපයාගැනීමේ හැකියාව ලැබීම.
  06. පසු අස්වනු තාක්ෂණය ග්‍රාමීය සංවර්ධන වැඩසටහන රක්ෂණ ක්‍රමයන්, කෘෂි හා දිලීර රෝග පිළිබඳ ඉතා ඉක්මනින් තොරතුරු ලබාගැනීමට හැකියාව ලැබීම.
  07. ඉඩම් පිළිබඳව ලේඛන සපයාගැනීම අන්තර්ජාලය හරහා ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ සේවාවන් ලබාගැනීම;
  08. ගොවීන් සඳහා අවශ්‍ය අධ්‍යාපන අවශ්‍යතාවයන් සපුරාගැනීමට හැකිවීම ;
  09. කෘෂිකාර්මික, පර්යේෂණ ආයතනයන් හි වෙබ් අඩවි ස්ථාපනය කිරීම ; ව්‍යාපෘති නිලධාරීන්ට අවශ්‍ය කරන අලුත්ම තොරතුරු ලබාගැනීමට හැකියාව හා ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාර ලබාගැනීම
  10. පරිගණක සන්නිවේදනය හරහා සමුපාකාර සංගම ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම අයුරින් ක්‍රියාත්මක කරවීම;
- 1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතාවන් (මුල පිරීම)

2003 වර්ෂයේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ඒජන්සිය (ICTA) ආරම්භ කර ඇති අතර එය රට තුළ ක්‍රියාත්මක වන තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ අංශයට අදාළ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා කේන්ද්‍රගත ආයතනය වේ. (<http://www.rural.nic.in>). ජාතික තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සැලැස්ම

නිර්මාණය කිරීම හා එහි දැක්ම දිගු කාලීනව ක්‍රියාත්මක කිරීම තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ඒජන්සියේ ප්‍රධාන කාර්යය වේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ප්‍රවේශයන් විවිධ ක්ෂේත්‍ර යටතේ විවිධ අයුරින් ක්‍රියාත්මක වේ. මෑත කාලීන ග්‍රාමීය සංවර්ධන ප්‍රවේශයන් ලෙස, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය හරහා ග්‍රාමීය ගොවීන්ට තොරතුරු හා දැනුම සැපයීමේ වැඩසටහන් රාශියක් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ඒජන්සිය, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව හා විද්‍යා හා තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය වේ. ඊට අමතරව රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, පෞද්ගලික සංවිධාන මගින් ද මෙවා ක්‍රියාත්මක කෙරේ (<http://www.rural.nic.in>).

සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවය (Cyber Agriculture Extension Service)

ශ්‍රී ලංකාවේ ටෙලි සන්නිවේදනයන්/ අන්තර්ජාල ශක්‍යතාවයන් (Tele communication/ Internet capabilities) තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ ශීඝ්‍ර ප්‍රවර්ධන වීමත් පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රව්‍ය-දාශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය විසින් “සයිබර් ව්‍යාප්තිය” නමින් යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ග්‍රාමීය ගොවි ජනතාවගේ තොරතුරු පිළිබඳ අවශ්‍යතාවය තෘප්තිමත් කිරීමේ අභිලාශයෙන් මෙම තොරතුරු හුවමාරු කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් දියත් කර ඇති අතර තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කරමින් කෘෂිකාර්මික තොරතුරු ගොවීන් වෙත ප්‍රවේශ කරවීම මෙයින් සිදු වේ (wijekoon,2009). මේ සඳහා තෝරාගත් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවල කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලවලට පරිගණකයක්, මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක්, මධ්‍ය සැකසුම් ඒකකයක්, ඩිජිටල් කැමරාවක්, දුරකථනයක් සහ අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබා දී ග්‍රාමීය ගොවීන්ට දැනුම හා තොරතුරු ලබාගත හැකි ඒකකයක් ස්ථාපිත කරන ලදී. මෙම ඒකකය “සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකකය ” නමින් නම කර ඇත. සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීම, 2004 දී සිදු කළ මට්ටමින් තෝරාගත් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවල ස්ථාපිත කරනු ලැබිණි. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රව්‍ය-දාශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ අතර, කාප් ආයතනය (Council of Agricultural Research Policy- CARP), ධාන්‍යාගාර වැඩසටහන (Granary Area Project – GAP), ජාත්‍යන්තර සහල් පර්යේෂණ ආයතනය (International Rice Research Institute -- IRR), ජපාන ආයතනය (Japan International Co-operation Agency) වර්ල්ඩ් විෂන් (World Vision) වැනි ආයතනයන් විසින් මූල්‍ය දායකත්වය සපයා ඇත.

ගොවි සහන සරණ සේවාව (Toll free Agriculture Advisory Service)

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටුවා ඇත. මෙම සේවය කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවයට පහසුවක් ඇති කිරීමට ස්ථාපිත කර ඇත. ලංකාවේ ඕනෑම ප්‍රදේශයක ගොවියෙකුට ඕනෑම දුරකතන මාර්ගයක් ඔස්සේ 1920 දුරකතනය අංකය ඔස්සේ නොමිලේ කෘෂිකාර්මික උපදෙස් ලබාගැනීමේ හැකියාව ඇත. පෙ.ව.8.30 සිට පෙ.ව.4.30 දක්වා මෙම සේවාව ලබාගත හැකි අතර මෙය වර්තමානයේ ගොවීන් අතරත් සාමාන්‍ය ජනතාව අතරත් වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඇත. (wijekoon,2009).

කෘෂි තාක්ෂණික උද්‍යාන (Information Dissemination through Agro-technology park)

කඩිනම් තොරතුරු ව්‍යාප්ත කිරීමේ ක්‍රමෝපායයක් ලෙසින් 2005 වර්ෂයේදී ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය විසින් ගන්නෝරුව කෘෂිකර්ම සංකීර්ණයේ මෙම උද්‍යානය පිහිටුවා ඇත. 2007 වර්ෂය වන විට දෙවැනි කෘෂි-තාක්ෂණික උද්‍යානය හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටුවන ලදී. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායයන් (ආදර්ශන, ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා ක්ෂේත්‍ර උපදේශන පුවරු, උපදෙස් පත්‍රිකා, සී.ඩී.හා ඩී.වී.ඩී තැටි) මගින් දිනපතා උද්‍යානය නැරඹීම සඳහා පැමිණෙන දහසක් පමණ වන ජනතාවට කෘෂිකාර්මික තොරතුරු ව්‍යාප්ත කිරීම සිදු කරනු ලබයි (wijekoon,2009). උද්‍යාන නැරඹීම සඳහා පැමිණෙන ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවය සඳහා සයිබර් කෘෂිකාර්මික, තොරතුරු ඒකකයක්, බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානයක් ග්‍රන්ථ හා ප්‍රකාශන මිල දී ගැනීමේ කුටි මෙහි ස්ථාපිත කර ඇත.

සයිබර් කෘෂිකාර්මික විකිපීඩියා (Cyber Agriculture Wikipedia)

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ නවතම හඳුන්වාදීමක් වන මෙය අන්තර් ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්ව වෙබ් මෙවලමක් වේ. ගොවීන්, කෘෂි ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන්, ශාස්ත්‍රඥයින් හා ශිෂ්‍යයින් සහ කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා කැමැත්තක් දක්වන සාමාන්‍ය ජනතාව පොදු ස්ථානයකට රැස් වී ප්‍රශ්න ගැටලු සාකච්ඡා කර සංවාදයක් ගොඩනැංවීම මගින් www.goviya.lk නමින් වෙබ් පිටුවක් සකස් කිරීම මෙහිදී සිදු වේ.

2.0 ලිපියේ අරමුණ සහ තොරතුරු සපයා ගන්නා ආකාරය

වර්තමානයේ ඉතා වැදගත් සංකල්පයක් වන තොරතුරු තාක්ෂණයේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳවත් කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයේ දී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය උපයෝගී කරගැනීම පිළිබඳවත් විග්‍රහ කරමින් එලදායි කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවාවක් අපේක්ෂාවෙන් ස්ථාපිත කර ඇති සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි ක්‍රියාකාරීත්වය, එහි දී ගොවීන් සහ නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු සහ ඒවාට විසඳුම පිළිබඳ විග්‍රහාත්මකව විමර්ශනය කිරීම මෙම ලිපියේ මූලික අරමුණ වේ.

ලිපිය සඳහා තොරතුරු සපයා ගැනීමේ දී ප්‍රාථමික දත්ත මෙන්ම ද්විතීයික දත්ත ද ඉවහල් කර ගැනිණි. කෘෂි ක්ෂේත්‍රයට එක් වූ නව ප්‍රවේශයක් වන සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි ක්‍රියාකාරීත්වය හා ප්‍රගතිය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ වැදගත්කම හා එහි කාලීනභාවය හඳුනාගනිමින් කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් කළ ඉල්ලීමකට අනුව හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් 2010 වර්ෂයේදී මෙම ඒකකයන් පිළිබඳ සිදු කෙරුණු අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් ප්‍රාථමික දත්ත සඳහා උපයෝගී කරගත් අතර ගොවි ප්‍රජාව වෙත කෘෂිකාර්මික දැනුම සහ තොරතුරු සැපයෙන වෙනත් තොරතුරු හා සන්නිවේදන උපක්‍රමයන් (ගොවි සහන සරණ සේවය, විද්‍යාතා සම්පත් මධ්‍යස්ථානය වැනි) පිළිබඳ සිදු කෙරී පවතින පර්යේෂණයන් හා පර්යේෂණ ලිපි මගින් ලබාගන්නා තොරතුරු ද මෙම ලිපිය සඳහා අවැසි ද්විතීයික දත්ත සඳහා ඉවහල් කර ගැනිණි.

3.0 අධ්‍යයනයේ සැලැස්ම

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පළාත් 09ක් ආවරණය වන පරිදි සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක 55ක් දිස්ත්‍රික්ක 21ක් තුළ කලාප හා ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන කේන්ද්‍ර කොටගෙන ස්ථාපිත කොට ඇත. එම දිස්ත්‍රික්ක අතරින් 15%ක දිස්ත්‍රික්ක නියැදියක් ලෙසින් කෘෂිකර්මාන්තයට වඩාත් නැඹුරු දිස්ත්‍රික්ක 03ක් (මහනුවර, මාතර, හම්බන්තොට) ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. දිස්ත්‍රික්ක 03හි ස්ථාපිත සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක සංඛ්‍යාව 18ක් වූ අතර එම සංඛ්‍යාවෙන් අහඹු ලෙස 50%ක ඒකක නියැදියක් තෝරා ගත් අතර එම ඒකකවලින් සේවය ලබා ගත් ගොවීන් 90ක් ද සේවය නොලැබූ ගොවීන් 91ක් ද වශයෙන් ගොවීන් 181 ගෙන් තොරතුරු ලබාගත් අතර ඒකකය පවත්වාගෙන යන ඒකකභාර නිලධාරීන් 09 දෙනා ද සමීක්ෂණයට අදාළ තොරතුරු ලබාගැනීමට උපයෝගී කර ගැනිණි. පහත දැක්වෙන්නේ සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක පිළිබඳව සිදු කෙරුණු ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණයේ දී දත්ත රැස් කිරීමට තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක, එම

දිස්ත්‍රික්ක 03 හි තෝරාගත් සයිබර් ඒකක සංඛ්‍යාව, ගොවි නියැදි සහ ඒකකභාර නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව වේ.

වගු අංක 1: තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක, ස්ථාපිත ඒකක සංඛ්‍යාව සහ තෝරා ගනු ලැබූ ගොවි නියැදිය

දිස්ත්‍රික්කය	පවතින ඒකක	අධ්‍යයන ප්‍රදේශය	කෘෂිකර්ම උපදේශක (ඒකක භාර නිලධාරී)	ගොවීන්	
				සේවාව ලබාගත් ගොවීන්	සේවාව නොගත් ගොවීන්
මහනුවර	05	මාරස්සන	1	10	10
		පුජාපිටිය	1	11	10
හම්බන්තොට	06	මීගහප්පුර	1	10	11
		යෝධ කණ්ඩිය	1	10	11
		අම්බලන්තොට	1	10	10
අනුරාධපුර	07	රාජාගණය වම් ඉවුර	1	09	10
		ග්‍රාවස්තිපුර	1	10	10
		අනුරාධපුරය	1	10	09
		පේමද්ව	1	10	10
	18	09	09	90	91

4.0 සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක ස්ථාපිත කිරීම

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති හා පුහුණු අංශය යටතේ ස්ථාපිත කොට ඇති ඉව්‍යා-දාශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය විසින් 2004 වර්ෂයේ දී සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීමේ වැඩසටහන ආරම්භ කර ඇත. ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික අංශය තුළ ව්‍යාප්ති සේවයෙහි පවතින අකාර්යක්ෂමතාවය අවම කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගනිමින් ග්‍රාමීය ගොවීන්ට කෘෂිකාර්මික දැනුම හා තොරතුරු සැපයීමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙසින් මෙම වැඩසටහන ආරම්භ කර ඇත. දිස්ත්‍රික්ක 21ක් ආවරණය වන සේ කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලවල තෝරාගත් කෘෂිකර්ම උපදේශක මහතුන් යටතේ සයිබර් ඒකක ස්ථාපිත කර ඇත. 2004 වර්ෂයේ දී කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ ප්‍රතිපත්ති සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන මත සයිබර් ඒකක 25ක් ආරම්භ කර ඇති අතර ධාන්‍යාගාර වැඩසටහන ද ඊට දායක වී ඇත. 2005 වර්ෂය වන විට නැවතත් කාප් ආයතනයේ දායකත්වයෙන් ඒකක 13ක් ස්ථාපිත කර ඇත. 2006 වර්ෂය වන විට ධාන්‍යාගාර වැඩසටහන යටතේ සයිබර් ඒකක 06ක් ද කාප් ආයතනය සහ ධාන්‍යාගාර වැඩසටහන යටතේ සයිබර් ඒකක 06ක් ද කාප් ආයතනය සහ ධාන්‍යාගාර වැඩසටහන යන දෙකෙහි ම මූල්‍ය දායකත්වය මත තවත් ඒකක 07ක් ද ස්ථාපිත කර ඇත. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ

ඵඵඵඵඵඵ හා ඵඵඵඵ, වර්ල්ඩ් විෂන් (World Vision) යන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යටතේ සයිබර් ඵඵඵ 04ක් ද ස්ඵාපිත කර ඇති අතර 2010 වර්ෂය වන විට ස්ඵාපිත මුළු සයිබර් ඵඵඵ ප්‍රමාණය 55කි.

සයිබර් ඵඵඵ ස්ඵාපිත කිරීමේ වැඩසටහන අදියර දෙකක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති අතර, පළමු අදියරේ දී තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික ප්‍රදේශයන් හි සයිබර් ව්‍යාප්ති ඵඵඵ ස්ඵාපිත කර ඇති අතර ස්ඵාපිත කරන ලද ඵඵඵයන් හරහා ව්‍යාප්ති ක්‍රමෝපායන් 5ක් ක්‍රියාවේ යොදවා ඇත. එනම්,

01. අන්තර් ක්‍රියාකාරී බහුමාධ්‍ය සි.ඩී. තැටි ලබා දීම සිදු කිරීම.
මේ යටතේ හෝගය පිළිබඳ ව ගොවීන් තුළ කුසලතාවය හා දැනුම වර්ධනය කරගැනීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණය හා දැනුම ලබාදීම සිදු කිරීම.
02. කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයාගේ ඉගැනුම් කුසලතාවය වර්ධනය කිරීම.
මේ යටතේ ඵඵඵයේ පහසුකම් උපයෝගී කරගැනීමට සි.ඩී. තැටි වැඩි දියුණු කිරීම හා නිෂ්පාදනය කිරීම.
03. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවියක් වන (www.agridept.gov.lk) මගින් කෘෂිකර්මාන්තයට අදාළ තොරතුරු ලබා දීම.
04. සි.ඩී.තැටි නිෂ්පාදනය කර ඇත්තේ ජාතික මට්ටමින් බැවින් ප්‍රාදේශීය ගැටලු සඳහා එහි දැනුම අන්තර්ගත නොවේ. එබැවින් සරල තාක්ෂණික ව්‍යාප්ති ක්‍රමවේදයන් (පවර්පොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීම, අත් පත්‍රිකා, කුඩා පොත්) භාවිතා කරමින් ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ගැටලු සඳහා දැනුම ලබාදීම.
05. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරුන්ට (කෘ.ප.නි.ස.) කෘෂි කර්මාන්තය පිළිබඳ දැනුම හා කුසලතාවය ලබාදීමට සයිබර් ඵඵඵයන් හි පහසුකම් උපයෝගී කර ගැනීම.

අනතුරුව දෙවන අදියර ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර එහිදී කාලීනව සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වන වෙනස්වීම්වලට ප්‍රවර්ධනයට අනුව ජනතාව අතර අන්තර්ජාල පහසුකම් ජනප්‍රිය වීමත් සමඟ සයිබර් ඵඵඵ සඳහා ද අන්තර්ජාල පහසුකම් සැපයීමේ වැඩපිළිවෙළක් සිදුකර ඇත. ඵ අනුව 2007/2008 වර්ෂයන්හි දී සයිබර් ඵඵඵ 40ට දුරකථන හා අන්තර්ජාල පහසුකම් සපයා ඇත. ඵවා නම්, කහටගස්දිගිලිය, රාස්සගල, නිවිතිගල, බැමිණිවත්ත, අඹේපුස්ස, යට්ටාවල, මාරස්සන, හඟුරන්කෙත, කඹුරුපිටිය, ලබුදුව, වීරකැටිය, මීගහපදුර, කන්තලේ, නවනගරය, මිද්දෙනිය,

රාජ්‍යාධිකාරිය, භෞතික පොළ, බහුමුහුණ, නිලධාරීන්ගේ, ඔක්කෝප්ටිය, ශ්‍රාවස්තිපුර, ඇඹිලිපිටිය, කන්දපොළ, කෙලුල්ල, කැප්පෙට්ටිය, අනුරාධපුර, ඌරාපොළ, කළුතර, ඉතිහාසික, දඹුල්ල, වැව්පිටිය, වීරවිල, උහන, නිත්තවුර, මධ්‍යමපළාත, අම්බලන්තොට, මහව, මන්නාරම, දකුණු සහ කැලණිය වේ.

සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක සඳහා අන්තර්ජාල සහ දුරකථන පහසුකම් ලබා දීම හරහා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ වෙනත් දේශීය මෙන් ම විදේශීය වෙබ් අඩවි හරහා තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශයේ හැකියාව ඇති කිරීම අපේක්ෂා කර ඇත.

එසේ ම ප්‍රදේශය තුළ වගාවන් හි නව රෝගයක් පැතිර ගිය හොත් ඉතා ඉක්මනින් ඒ සඳහා විසඳුම් සොයා ගැනීමට සයිබර් ඒකකය වෙත ලබා දී ඇති ඩිජිටල් කැමරාව උපයෝගී කරගෙන ඡායාරූප රැගෙන ස්කෑන් කර ඊට අදාළ විශේෂයන් වෙත හෝ පර්යේෂකයන් වෙත යැවීම හරහා ගොවීන්ගේ ගැටලුවට විසඳුම් ලබා ගැනීම මෙම පහසුකම් ලබා දීම හරහා බලාපොරොත්තු වී ඇත. එසේ ම අන්තර්ජාල හා දුරකථන පහසුකම් ඒකකයක් වෙත ලබාදීම හරහා ගොවීන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටලුවක් වන වෙළෙඳපොළ තොරතුරු උනන්දුවට විසඳුම් සෙවීමට වෙළෙඳපොළ තොරතුරු පිළිබඳ ගොවි දත්ත පද්ධති සකස් කිරීමට ද මෙමගින් උත්සාහ දරා ඇත. ඒ අනුව විශේෂයෙන් අස්වැන්න නෙළන සමයේ දී ඉතාමත් අඩු මිල ගණන් යටතේ තම නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීමට ලැබීම නිරන්තරයෙන් ගොවීන් මුහුණ දෙන අමිහිරි අත්දැකීමකි. උදාහරණයක් ලෙස අර්තාපල් හා ලොකු දුනු අස්වැන්න නෙළන කාලයටත් දෙහි දොඩම් වැනි වගාවන් හි අස්වැන්න නෙළන කාලයටත් මෙවැනි අත්දැකීම් බහුතරයක් ගොවීන්ට අත්දැකීමට සිදු වේ. මෙයට විසඳුමක් ලෙස තොරතුරු තාක්ෂණය උපයෝගී කරගෙන ජාතික මට්ටමින් කෘෂි ක්ෂේත්‍රයේ දෛනිකව නවතාවයකට පත්වන සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු සැපයීමේ ක්‍රමයක් ලෙස ගොවීන්ගේ දත්ත බැංකුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කර ඇත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පවත්වාගෙන යන (www.agridept.gov.lk) වෙබ් අඩවියට එක් එක් සයිබර් ඒකකවලට අදාළව ගොවීන්ගේ තොරතුරු (ගොවියාගේ නම, වගාකරන හෝගය, වගා කරන ප්‍රමාණය, අපේක්ෂිත අස්වැන්න) එක්රැස් කිරීමට අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදීම මෙහි අරමුණ වී ඇත. මීට අමතරව නම් කරන ලද විශේෂ ආර්ථික මධ්‍යස්ථානවල ප්‍රධාන එළවළු හා එහි දෛනික තොග මිල පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනේ. මෙම ක්‍රියාවලියේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ විමසීමේ දී මේ වන විට සයිබර් ඒකකයන් හි අන්තර්ජාල පහසුකම් අඩපණ වී ඇති අතර එයට හේතු වී ඇත්තේ දුරකථන

ගාස්තු ගෙවීමේ ප්‍රමාදයන් මත සේවා අක්‍රීය වීම යි. ඒ අනුව දෙවන අදියරයේ අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු නොවීමට එය බලපා ඇත.

4.1 සයිබර් ඒකක ස්ථාපිත කිරීමේ දී ඒකකය වෙත ලබා දී ඇති උපකරණ සහ නිලධාරීන්ට ලබා දී ඇති පරිගණක පුහුණුවීම්

මෙම සෑම ඒකකයකට ම පරිගණක යන්ත්‍රයක් (සී.ඩී. පට කියැවීම, කොපි කිරීම හා ඩී.වී.ඩී පට කියැවීමේ පහසුකම් සහිත) ස්කෑනර් යන්ත්‍රයක්, ප්‍රින්ටර් යන්ත්‍රයක්, ඩිජිටල් කැමරාව සහ යූ.පී.එස්. එකක් සහ විවිධ භෞම පිළිබඳ දැනුම සහිත සී.ඩී. තැටි සපයා දී ඇත. කෘෂිකර්ම උපදේශක මෙම ඒකක භාර නිලධාරියා ලෙස පත්කර ඇති අතර ඔවුන්ට ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයෙන් ඒකක පවත්වාගෙන යෑම සඳහා අවශ්‍ය පරිගණක සාක්ෂරතාව පිළිබඳ දැනුම ලබා දී ඇත. දැනුම ලබාදීම සඳහා ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරීන් පුහුණු වැඩසටහන් සංවිධානය කර ඇත. පරිගණක පිළිබඳ මූලික දැනුම, පරිගණකය ආශ්‍රයෙන් ලිපි සකස් කිරීම, කාර්යාලීය කටයුතු සිදුකර ගැනීම, පවර්පොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීම සකස් කරගැනීම අන්තර්ජාලය භාවිතා කිරීම විද්‍යුත් තැපෑල මෙන්ම කාලීනව පරිගණක ක්ෂේත්‍රය තුළ සිදුවන නවතාවයන් ද ඇතුළත් වන පරිදි ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය නිලධාරීන් මෙම පුහුණු වැඩසටහන් සංවිධානය කර ඇත.

සයිබර් ඒකක ස්ථාපිත කිරීමේදී ඒකක භාර කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයාට අමතර ව තවත් එක් කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයෙකු සඳහා ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය මඟින් පරිගණක සාක්ෂරතාව පිළිබඳව පුහුණුවීම් ලබා දී ඇත. 2005 වර්ෂයේ සිට 2009 වර්ෂය දක්වා ඒකක භාර නිලධාරීන් ලැබූ පුහුණුවීම් සංඛ්‍යාව පහත වගුවෙන් පෙන්නුම් කෙරේ.

වගු අංක 2: පුහුණුව ලැබූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව සහ පුහුණුවීම් සංඛ්‍යාව

වර්ෂය	පුහුණුවීම් සංඛ්‍යාව	සහභාගී වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව
2005	05	83
2006	06	110
2007	04	79
2008	03	50
2009	02	32

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය, 2010

2005 ආරම්භක වර්ෂයේ දී පුහුණු වීම වාර 05ක් සංවිධානය කර ඇති අතර, ඒ සඳහා කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් 83 දෙනෙකු සහභාගී වී ඇත. අනතුරුව 2006 වර්ෂයේ දී පුහුණු වීම වාර 06 සංවිධානය කර තිබේ. ඒ සඳහා කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් 110ක් සහභාගී වී ඇත. 2006 වර්ෂයේ සියලු සයිබර් ඒකකයන් නියෝජනය වන පරිදි නිලධාරීන් සහභාගී වූ බව ශ්‍රවණ-දායක මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරීහු සඳහන් කළහ. එසේ වුව ද 2007 වර්ෂයේ සිට වර්තමානය වන විට සංවිධානය කර ඇති පුහුණු වීම සංඛ්‍යාව අඩු වෙමින් ගොස් ඇති බව සංඛ්‍යා සටහනින් පෙන්නුම් කෙරේ.

දින 03ක් වැනි කාලයක්, නේවාසිකව ලබා දෙන මෙම පුහුණුවීම් සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සපයා ගැනීමේ අපහසුව නිසා පුහුණු වීම සංවිධානය කිරීමේ අපහසුවක් පැන නැගුණු බවත්, එම තත්ත්වය මත සංවිධානය කළ හැකි වූ පුහුණු වීම සංඛ්‍යාව අඩු වූ බවත් ශ්‍රවණ-දායක මධ්‍යස්ථාන නිලධාරීහු සඳහන් කළහ.

4.2 ඒකක වෙත ලබා දී ඇති අන්තර් ක්‍රියාකාරී බහුමාධ්‍ය සී.ඩී.තැටි

ශ්‍රවණ-දායක මධ්‍යස්ථානය විසින් කෘෂිකර්මික දැනුම ලබාදීම සඳහා භාවිතා කර ඇති නවතම විද්‍යුත් ඉගැන්වීම ක්‍රමෝපාය වන්නේ අන්තර් ක්‍රියාකාරී බහු මාධ්‍ය සී.ඩී.තැටි වේ. තෝරා ගනු ලැබූ ආහාර බෝග, විසිතුරු මල් වර්ග, පිටු පෙරලනය තාක්ෂණය සහ රාජකීය උද්භිද උද්‍යානයන් නම් වූ විවිධ ක්ෂේත්‍ර යටතේ සී.ඩී.තැටි 48ක් නිෂ්පාදනය කර ඇත.

ආහාර බෝග පිළිබඳ නිෂ්පාදනය කර ඇති සී.ඩී.පට හරහා එම බෝගයන් ට අදාළ තාක්ෂණික තොරතුරු සියල්ල අන්තර්ගත වන අතර, වගාව හා ආහාර සැකසුම පිළිබඳ තොරතුරු ද ඇතුළත් වේ. එම තොරතුරු ග්‍රාහකයාට ප්‍රියමනාප වන පරිදි එයට අදාළ ඡායාරූප, වීඩියෝ පට, නිදර්ශන හා ශබ්ද ඇතුළත් කර නිර්මාණය කර තිබීම විශේෂත්වයකි. සිංහල භාෂාවෙන් නිර්මාණය කර ඇති සී.ඩී. පට තුළින් ඇතුළත් කර නිර්මාණය කර තිබීම විශේෂත්වයකි. සිංහල භාෂාවෙන් නිර්මාණය කර ඇති සී.ඩී. පට තුළින් ගොවීන්ට අවශ්‍ය පරිදි සී.ඩී. පටවල අඩංගු පිටු මුද්‍රණය කර ගැනීමේ හැකියාව ද පවතී.

මෙම සී.ඩී. තැටි 2004 වර්ෂයේ දී නිෂ්පාදනය ආරම්භකර 2008 වර්ෂය වන විට සී.ඩී. තැටි 44ක් සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි යන මාධ්‍ය තුනෙන් ම සකස් කර ඇත. 2010 වර්ෂය වන විට සී.ඩී. තැටි 48ක් ශ්‍රවණ-දායක මධ්‍යස්ථානය සතුව ඇත. වගු අංක 3න් දැක්වෙන්නේ 2008 වර්ෂය දක්වා සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන භාෂා තුනෙන් නිෂ්පාදිත සී.ඩී. තැටි සංඛ්‍යාව වේ.

වගු අංක 3: වාර්ෂිකව නිෂ්පාදිත සී.ඩී.කැටි ප්‍රමාණයන්

වර්ෂය	සිංහල මාධ්‍යය	දෙමළ මාධ්‍යය	ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යය	එකතුව
2004	10	--	03	13
2005	07	02	--	09
2006	08	01	--	09
2007	04	03	--	07
2008	06	--	--	06
එකතුව	35	06	03	44

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය, 2010

4.3 සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක අධීක්ෂණ කටයුතු ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය

සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි ප්‍රගතිය පිළිබඳ ඇගයීම සඳහා ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය විසින් ප්‍රධාන වශයෙන් ක්‍රම 02ක් අනුගමනය කර ඇති බව සාහිත්‍ය විමර්ශනයේ දී පැහැදිලි විය. ඊට අමතර ව එහි ප්‍රගතිය හා ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ සමීක්ෂණයන් ද සිදු කර ඇත. එනම්,

- i. සෑම සයිබර් ඒකකයකින් ම මාසික ප්‍රගති වාර්තා ලබා ගැනීම
 මෙහිදී නිර්ණායක කිහිපයක් යටතේ සයිබර් ඒකකයේ ක්‍රියාකාරීත්වය හා කාර්යයන් ඇගයීමට ලක් කර ඇත. මාසයක් තුළ සී.ඩී. පට භාවිතා කරමින් ගොවීන් සඳහා පවත්වනු ලැබූ පුහුණු වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව, ඒකකය වෙත පැමිණ සී.ඩී. කැටි කොපි කරගෙන ඇති ගොවීන් සංඛ්‍යාව, එසේ ම එම ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමේ දී නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු, වැඩසටහන් සඳහා වැය වූ ප්‍රමාණය මඟින් ඒකකයේ ප්‍රගතිය ඇගයීමට ලක් කර ඇත.
- ii. ඇගයීම් නිලධාරීන් කණ්ඩායමක් මඟින් ඒකක නිරීක්ෂණය කිරීම
 මෙම කාර්යය සඳහා මධ්‍යස්ථානයේ ඇගයීම් අංශයක් ස්ථාපිත කර එහි නිලධාරීන් කණ්ඩායමක් මාස 03 ට වරක් පෙර දැනුම් දීමකින් තොරව නිරීක්ෂණ ඇගයීම් සිදු කර ඇත. සයිබර් ඒකකයන් හි ක්‍රියාත්මක තත්ත්වය, ඒකකය හරහා ක්‍රියාත්මක කළ වැඩසටහන්, නිලධාරීන්ගේ පරිගණක සාක්ෂරතාවය, සයිබර් ඒකකයේ නඩත්තුව සහ

දින පහේ ම විවෘත කර පවති ද? යන කරුණු පිළිබඳ නිරීක්ෂණය කිරීම සිදු වන බව නිලධාරීහු සඳහන් කළහ.

ඉහත ක්‍රමවේදයන් 02 මගින් සයිබර් ඒකකය පිළිබඳ මාසිකව හා ත්‍රෛමාසිකව අධීක්ෂණය සිදු කර ඇති අතර ඊට අමතරව, ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණයන් හා ක්ෂේත්‍රය තුළ සයිබර් ඒකකවල බලපෑම පිළිබඳ විවිධ සමීක්ෂණයන් මගින් එහි ක්‍රියාකාරීත්වය, ගොවීන්ගේ දැනුවත්භාවය, ගොවීන්ගේ සහභාගීත්වය, නිලධාරීන්ගේ පරිගණක සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ හා පුහුණුවීම් හි අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ ඇගයීම සිදු කර ඇත.

4.4 අධීක්ෂණය හා ඇගයීම පිළිබඳ වර්තමාන තත්ත්වය

සයිබර් ඒකකයන් අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා මුල්කාලීනව මාස 03 ට වරක් සිදු කළ නිරීක්ෂණ වාර්තාව වසර 03ක් පමණ අඛණ්ඩව සිදු කළ බවත්, එම කාලය තුළ නිරීක්ෂණයට ලක් වූ සයිබර් ඒකකයන් හි ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ මට්ටමින් පැවතුණු බවත් ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරීහු සඳහන් කළහ. නමුත් වර්තමානයේ මෙම නිරීක්ෂණය වාර්තා මගින් කෙරෙන අධීක්ෂණ කටයුත්ත ක්‍රමානුකූලව සිදු නොවන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය.

සයිබර් ඒකක භාර කෘෂිකර්ම උපදේශක විසින් ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය වෙත යවන මාසික ප්‍රගති වාර්තාව, දැනට ඒකකයන් සුළු ප්‍රමාණයක කෙරෙන අතර එය ද ක්‍රමානුකූලව හා අඛණ්ඩව සිදු නොවන බව අධ්‍යයනයේදී නිරීක්ෂණය කළ හැකි විය. එසේ ම ඒකකයන් විසින් සකස් කර එවන මෙම ප්‍රගතිය පිළිබඳ වාර්තාවේ නිරවද්‍යතාවය හෝ සඳහන් කර ඇති වැඩසටහන් සත්‍ය ලෙසම ක්‍රියාත්මක වූවා ද යන්න පිළිබඳ ව ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය මගින් පසු විපරමක් නො කරනු ලබන බව ද අනාවරණය විය. මෙම තත්ත්වයන්ට හේතු විමසීමේදී ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය ඒකක භාර නිලධාරීන් සඳහන් කළේ මෙවැනි කාර්යයන් සඳහා නිලධාරීන් යෙදවීමේ දී වර්තමාන මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනයන් ඊට හරස් වන බවයි.

4.5 සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක පිළිබඳ ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම

ජන සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායන් ප්‍රයෝජනයට නො ගෙන සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක පිළිබඳ නව සන්නිවේදන උපක්‍රම මගින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථාන විසින්

ක්‍රියාත්මක කර ඇත. එනම්, “තොරතුරු දින” නමින් වැඩසටහන් කිහිපයක් ඇතුළත් වූ නව ක්‍රමයක් අනුගමනය කිරීම එහි විශේෂත්වය යි. මෙය 2007 වර්ෂයේ දී මාරස්සන, රාස්සගල, පොළොන්නරුව සහ බුක්කල යන ඒකකයන් හි පවත්වා ඇත. වීදි නාට්‍ය, රූකඩ, ජංගම ප්‍රදර්ශන කූට, බැනර් වැනි මාධ්‍ය ප්‍රවේශයන් මෙහි දී උපයෝගී කරගෙන ඇත. ගොවි සායන, ගොවි හමුව වැනි වැඩසටහන් ද මෙයට ඇතුළත් වී ඇත. ඒ හරහා ගොවියා, ව්‍යාප්ති නිලධාරියා, පර්යේෂකයා යන පාර්ශවයන්ගේ එකතුවක් මගින් මෙම දැනුවත් කිරීම සිදු කර තිබේ. ඊට අමතර ව සයිබර් ඒකක පිළිබඳ ගොවීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා ඒකකයන් කිහිපයකට නාම පුවරු ද ලබා දී ඇත.

මෙවැනි වැඩසටහන් සිදු කිරීම ඒකක ස්ථාපිත කිරීමේ මුල් අවධියේ දී සිදු කර ඇති මුත් වර්තමානය වන තෙක් අඛණ්ඩ ව සිදු කිරීමට අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන් කරගැනීමේ අපහසුව සහ වෙනත් පරිපාලනමය දුෂ්කරතාවයන් ඒ සඳහා බාධාවක් වී ඇත. එබැවින් වර්තමානයේ මෙවැනි දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වීම ඉතාමත් වීරල බව අධ්‍යයනයේදී පැහැදිලි විය.

5.0 සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීමේ වැදගත්කම

සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක හරහා ගොවීන් සේවය ලබාගෙන ඇති ආකාරය හා ඉන් ලබා ඇති ප්‍රයෝජන පිළිබඳව රැස් කළ දත්තවලට අනුව ග්රාමීය කෘෂි ක්ෂේත්‍රය තුළ ස්ථාපිත කළ මෙම ඒකකයන් හි වැදගත්කම පිළිබඳව විමර්ශනය කළ හැකිය.

5.1 සයිබර් ඒකක හරහා ගොවීන් සේවය ලබාගන්නා ආකාරය

මෙම ඒකකයන් ස්ථාපිත කිරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ, ග්‍රාමීය ගොවීන්ගේ කෘෂිකාර්මික ගැටලු අවම කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණය භාවිතා කරමින් දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීමේ සේවයක් සැපයීමයි. ඒ යටතේ ගොවීන්ට ඒකක පරිගණකය හරහා සී.ඩී. මාර්ගයෙන් සේවය ලබා ගැනීමේ හැකියාවන්, කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන්ට ක්ෂේත්‍රයේ දී ගොවීන් වෙනුවෙන් දැනුම ලබාදීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීමටත් මෙම ඒකකය හරහා හැකියාව ලැබී ඇත. ඒ අනුව ගොවීන් විසින් සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක හරහා සේවය ලබාගත් ආකාර 02ක් පවතින බව පෙනී ගිය අතර එම ක්‍රම දෙකම භාවිතා කරන ගොවීන් පිරිසක් ද සිටින බව පෙනුණි. ඒ අනුව සයිබර් ඒකකයට ගොස් උපදෙස් ලබා ගැනීම, සයිබර් ඒකකය මගින් ක්ෂේත්‍රය තුළ පවත්වනු ලබන වැඩසටහන්වලට සහභාගීවීමෙන් දැනුම හා තොරතුරු ලබා ගැනීම හා ඉහත දෙයාකාරයටම සහභාගීවීමෙන් දැනුම

හා තොරතුරු ලබා ගැනීම යන ආකාර තුනම ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ගොවීන් මෙම ඒකක හරහා සේවය ලබා ඇති බව පැහැදිලි විය. සයිබර් ඒකක හරහා සේවය ලැබූ ගොවි නියැදිය උපයෝගී කරගනිමින් වගු අංක 4 න් පැහැදිලි වේ.

වගු අංක 4: සයිබර් ඒකක හරහා ගොවීන් සේවය ලබා ගෙන ඇති ආකාරය

සපයා ගන්නා ආකාරය	අනුරාධපුරය		හම්බන්තොට		මහනුවර		සේවය ලැබූ සමස්ත ගොවි නියැදිය	
	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය	සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය
1.සයිබර් ඒකකයට ගොස් සේවය ලබා ගැනීම	24	61.5	24	80.0	14	66.7	62	69
2.කෘෂිකර්ම උපදේශක විසින් ක්ෂේත්‍රය තුළ පවත්වනු ලබන වැඩසටහන් හරහා සේවය ලබා ගැනීම	07	18.0	03	10.0	02	9.5	12	13
3.ඉහත දෙයාකාරයෙන්ම සේවය සපයා ගැනීම.	08	20.5	03	10.0	05	23.8	16	18
එකතුව	39	100.0	30	100.0	21	100.0	90	100.0

මූලාශ්‍රය : හෙ.කො.ගො.ප.පු.ආයතනය,

ඉහත වගුව අනුව ගොවීන් තමන්ට අවශ්‍ය දැනුම හා උපදෙස් ලබාගැනීමට සයිබර් ඒකකය වෙත යෑම එක් ක්‍රමයකි. එහි දී ඒකක භාර කෘෂිකර්ම උපදේශක හරහා එම සේවය ලබා ගන්නා අතර ඔහු විසින් රැගෙන එන කෘෂි ගැටලුව හඳුනාගෙන ඒකකය සතු තැටි උපයෝගී කරගෙන ගොවියා දැනුවත් කරනු ලබයි. පරිගණක භාවිතය පිළිබඳ දැනුම සහිත ගොවීන් හට තමන් විසින්ම එම සී.ටී. තැටි නරඹා ඉගෙන ගැනීමට යොමු කෙරේ. මෙසේ ඒකකයට ගොස් සේවය ලබා ගන්නා ගොවීන් සමස්ත නියැදියෙන් 69%කි. අධ්‍යයනයට භාජනය කළ දිස්ත්‍රික්ක පිළිබඳ නියැදි

සැලකීමේදී අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් 61.5%ක් හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයෙන් 80%ක් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයෙන් 66.7%ක් මෙම පහසුකම ලබාගැනීම සඳහා ඒකකයට ගොස් ඇත.

වගුවට අනුව ගොවීන් සයිබර් ඒකකය හරහා සේවය ලබාගත් දෙවන ක්‍රමය වන්නේ, ඒකකය සතු උපකරණ භාවිතා කරමින් කෘෂිකර්ම උපදේශක විසින් ක්ෂේත්‍ර පුහුණු වැඩසටහන සංවිධානය කිරීමයි. මෙහි දී කෘෂිකර්ම උපදේශක විසින් තම බල ප්‍රදේශයේ සුදුසු ස්ථානයකට ගොවීන් කැඳවා සයිබර් ඒකකයේ උපකරණ රැගෙන ගොස් සී.ඩී. තැටි උපයෝගී කරගනිමින් ගොවීන්ට අවශ්‍ය දැනුම ලබා දෙයි. සයිබර් ඒකකයේ පරිගණක ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රවාහනය කිරීම අපහසු අවස්ථාවල ගම්මානයේ පවතින පරිගණකයක් භාවිතා කරමින් දැනුවත් කිරීම් සිදු කෙරේ. අධ්‍යයනයට අනුව ක්ෂේත්‍රයේ පුහුණු වැඩසටහන් හරහා පමණක් සේවය ලබාගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව 13%ක් වන අතර දිස්ත්‍රික්ක නියැදි පිළිබඳ සැලකීමේදී අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් 18%ක් ක්ෂේත්‍රයේ පුහුණු වැඩසටහන් හරහා සේවය ලබාගෙන ඇත.

වගුවට අනුව ඉහත දෙයාකාරයම භාවිතා කර, එනම් ඒකකයට යෑමත්, ක්ෂේත්‍රයේ පුහුණු වැඩසටහන්වලට යාමත් දෙයාකාරයම භාවිතා කරමින් දැනුම හා තොරතුරු ලබාගත් ගොවීන් සංඛ්‍යාව සමස්ත නියැදියෙන් 18%කි. දිස්ත්‍රික්ක නියැදීන් පරීක්ෂා කිරීමේ දී අනුරාධපුරය සහ මහනුවර යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි ගොවීන් මෙම ආකාර දෙකම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ වැඩි නැඹුරුවක් පැවති බව පෙනිණි.

6.0 සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක හරහා ගොවීන් ලබාගෙන ඇති ප්‍රයෝජන

ඉහත සඳහන් කළ ක්‍රම භාවිතා කරමින් ගොවීන් හට සයිබර් ඒකක හරහා දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීමේ දී නිලධාරීන් විසින් ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඒකකය සතු සී.ඩී.තැටි භාවිතා කර ඇති බව පෙනිණි. ගොවීන් මෙම සී.ඩී.තැටි භාවිතා කිරීම හරහා දැනුම ලබාගැනීමට වැඩි නැඹුරුවක් දක්වා ඇත්තේ, වානිජ වටිනාකමක් සහිත බෝගවලට බව නිලධාරීන් සමග කෙරුණු සාකච්ඡාවල දී පැහැදිලි විය. එනම් එළවළු, පලතුරු හා ගෙවතු වගාවන් පිළිබඳවත් ගොවීන් වැඩි නැඹුරුවක් දක්වා තිබීම විශේෂත්වයකි. මෙය ගෙවතු වගා ප්‍රවර්ධනයට මහත් රුකුලක් බව නිලධාරීන්ගේ අදහස විය. එසේම ආරක්ෂිත කෘෂිකර්මාන්තය, පාංශු සංරක්ෂණය සහ කොම්පොස්ට් නිෂ්පාදනයට අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීම ගෙවතු වගා වැඩසටහන් තවදුරටත් වර්ධනය වීමට උත්ප්‍රේරකයක් වී ඇති බව පැහැදිලි විය. විශේෂයෙන් කොම්පොස්ට් නිෂ්පාදනයේදී පෙර භාවිතා කළ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමයන්ට අමතරව නව ක්‍රමයන් පිළිබඳ දැනුම ලබා ගැනීමට හැකිවීම ගොවීන්ට

විශාල පහසුවක් වී ඇති බව ගොවීන් හා කෙරුණු සාකච්ඡාවල දී පැහැදිලි විය. මේ අනුව සී.ඩී.තැට් භාවිතා කරමින් ක්ෂේත්‍රයේ පවත්වනු ලැබූ පුහුණු වැඩසටහන්වලින් සහ ඒකකයට පැමිණ ලබාගත් දැනුම නිසා ගොවීන් ලැබූ ප්‍රයෝජන පිළිබඳ විමසීමේදී ඔවුන් ලැබූ ප්‍රයෝජන පිළිබඳ විවිධ ක්ෂේත්‍ර යටතේ අදහස් පළ කරන ලදී. දත්ත ලබාගැනීමේ දී එක් ගොවියෙකු ප්‍රතිචාර කිහිපයක් ලබාදුන් අතර පහත වගුව මගින් ප්‍රතිචාර සියල්ලේ ව්‍යාප්තිය ප්‍රතිශත මගින් ඉදිරිපත් කෙරේ.

වගු අංක 5: සයිබර් ඒකක හරහා ලබාගත් දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වූ ක්ෂේත්‍රයන්

ප්‍රයෝජනවත් වූ ක්ෂේත්‍රයන්	ගොවි ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය n=90
පලතුරු වගාව	30	33.3
ගෙවතු වගාව	15	16.6
එළවළු වගාව	14	15.6
වී වගාව	13	14.4
කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා භාවිතය	09	10.0
බිම්මල් වගාව	08	8.9
මල් හා විසිතුරු පත්‍ර වගාව	06	6.6
ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලනය	05	5.6
ඉහුරු වගාව අලෙවිය	05	5.6
වෙනත්	03	3.3

• ප්‍රතිශත ගණනය කර ඇත්තේ ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාව මත නොව ප්‍රතිචාර දැක්වූ ගොවීන් සංඛ්‍යාව අනුව ය. ඒ නිසා ප්‍රතිශත එකතුව 100 ට සමාන නොවනු ඇත.

මූලාශ්‍රය : හෙ.කො.ගො.ප.පු.ආයතනය, 2010

සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක හරහා දැනුම හා තොරතුරු ලබාගත් ගොවීන්ගෙන් 33.3% ක් සඳහන් කළේ, ඔවුන්ට පලතුරු වගාව පිළිබඳ ලැබූණු දැනුම අනෙකුත් දැනුම ක්ෂේත්‍රයන්ට වඩා ප්‍රයෝජනවත් වූ බවයි. දිස්ත්‍රික් නියැදින් පිළිබඳ සැලකීමේ දී අනුරාධපුරය හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයන්ට අයත් ගොවීන් වැඩි වශයෙන් පලතුරු වගාව පිළිබඳ පුහුණුවීම් සඳහා වැඩි නැඹුරුවක් දක්වා ඇති බව පෙනිණි. විශේෂයෙන් පැපොල් වගාව, කෙසෙල් සහ වැල්දොඩම් වගාවන් පිළිබඳ දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වූ බව සඳහන් විය.

මෙම අධ්‍යයනය - සිදු කෙරුණු කාල පරිච්ඡේදය තුළ ගෙවතු වගා ප්‍රවර්ධනය සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු වී පැවති අතර ගොවීන්ගෙන් 16.6%ක් ගෙවතු වගාව ක්‍රමවත්ව සිදු කෙරෙන ආකාරය පිළිබඳ දැනුම ලබා ගෙවත්ත ක්‍රමවත්ව වගා කිරීමට පෙළඹුණු බවට අදහස් දැක්වූහ. එළවළු වගාව පිළිබඳ ලැබූ දැනුම, ව්‍යාපාරික මට්ටමින් එළවළු වගාවේ නියුතු ගොවීන්ට වැඩි ප්‍රයෝජනයක් වූ බව ගොවීන්ගෙන් 15.6%ක් සඳහන් කළහ. කරවීල, වැටකොළ, මෑ වැනි මැසි බෝග වගාවන් ද මිරිස් වගාවන් ද පිළිබඳ දැනුම ලබාගත් බව ගොවීන්ගේ අදහස් අතර විය. වී වගාව, කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය සහ භාවිතය පිළිබඳව ගොවීන් ලබාගත් දැනුම ඔවුන්ට ප්‍රයෝජනවත් වී ඇත. විශේෂයෙන් කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය පිළිබඳ නව ක්‍රමවේදයන් හා භාවිතය සම්බන්ධයෙන් ලැබූ දැනුම එම කාර්යය වඩාත් ප්‍රතිඵලදායක අන්දමින් සිදු කිරීමට මහත් රුකුලක් සපයා ඇත. මල් හා විසිතුරු පත්‍ර වගාව පිළිබඳ ගොවීන්ගේ නැඹුරුවක් පැවති අතර එම දැනුමින් ප්‍රයෝජන ගත් කාන්තාවන් අනුරාධපුර නගරයේ සයිබර් ඒකකයේ දී හමු විය.

පුජාපිටිය හා මාරස්සන යන සයිබර් ඒකකයන්ට අදාළව දැනුම ලබාගත් ගොවීන් එහි ඇති ප්‍රයෝජනවත්භාවය පිළිබඳ අදහස් දක්වමින් සඳහන් කළේ, වර්තමානයේ ගොවීන් කණ්ඩායමක් වාර්ෂිකව අලියා බීම සමාගමට ඉහුරු සැපයීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමට ද මෙයින් ලැබූ පුහුණුව හා දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වූ බවයි.

අධ්‍යයනයට අනුව සයිබර් ඒකකය හරහා විවිධ දැනුම හේතුවෙන් වාණිජ බෝග වගාව, කාබනික ගොවිතැන් ක්‍රම මෙන්ම තාක්ෂණික ක්‍රම ගැන උනන්දුවක් ජනිත වූ බව සේවය ලබාගත් ගොවීහු සඳහන් කළහ.

සයිබර් ඒකක හරහා ලබාගත් දැනුම නිසා තම වගාවන් ක්‍රමානුකූලව හා නිර්දේශිත ආකාරයට සකස් කරගැනීමෙන් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ආදායම් උපයා ගැනීමට හැකි වූ බවත් පරිසර හිතකාමී වගා ක්‍රමයන් හි නියැලීමට උනන්දුවක් ඇති වූ අතර ඉන් මානසික තෘප්තියක් ද ලැබීම උසස් ප්‍රයෝජනයක් බව ගොවීහු සඳහන් කළහ. මීට අමතරව තමන්ට ඇති වන ගැටලු විසඳා ගැනීමේ කඩිනම් ක්‍රමයක් ලෙසින් මෙයින් ලැබූ දැනුම ප්‍රයෝජනවත් වූ බව අනාවරණය විය.

7.0 සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පවතින ගැටලු

මෙරට ග්‍රාමීය අංශයේ ගැටලුවක් ව පවතින ව්‍යාප්ති සේවය සැපයීම පිළිබඳව වූ අකාර්යක්ෂමතාවය අවම කිරීමට කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දියත් කළ සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක පිහිටුවීමේ සංකල්පය ඉතා වැදගත් ප්‍රවේශයක් බව කරුණු විමර්ශනයේ දී පැහැදිලි වන

නමුත් එහි ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ දී උද්ගත වන ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් නිසා මෙම සංකල්පයේ අරමුණු මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට එය බාධාවක් වී ඇති බව අධ්‍යයනයේ දී පැහැදිලි විය. අධ්‍යයනයේ දී අනාවරණය වූ පරිදි සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පවතින ගැටලු අංශ දෙකක් යටතේ හඳුනාගත හැකි විය.

- 01. සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකවලින් සේවය ලබා ගැනීමේ දී ගොඵීන් මුහුණ දෙන ගැටලු
- 02. සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකවලින් සේවය ලබාදීමේ දී ඒකකභාර නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු

7.1. සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකවලින් සේවය ලබා ගැනීමේදී ගොඵීන් මුහුණ දෙන ගැටලු

සයිබර් ඒකක හරහා තමන්ට අවශ්‍ය දැනුම හා තොරතුරු ලබාගැනීමේ දී ගොඵීන් මුහුණ දෙන දුෂ්කරතාවයන් කවරේද යන්න ගැන ක්ෂේත්‍රයේදී දත්ත විමසන ලදුව, ඒ සඳහා ඔවුන් දැක්වූ ප්‍රතිචාර පහත වගුවෙන් පෙන්වා දී ඇත. ප්‍රතිචාර දැක් වූ ගොඵීන් සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතය ගණනය කර ගොඵීන්ට පවතින ගැටලුවල තත්ත්වය පැහැදිලි කර ඇත.

වගු අංක 6: සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකවලින් සේවය ලබා ගැනීමේදී ගොඵීන්ට පවතින ගැටලු

ගැටලු	ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය n=90
සයිබර් ඒකකයට පැමිණෙන විට ඒකක භාර කෘෂිකර්ම උපදේශක මහතන් ක්ෂේත්‍ර රාජකාරී කටයුතුවල නියුක්ත වී සිටීම නිසා උපදෙස් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම	46	51
ඒකකයේ පවත්වන පුහුණු වැඩසටහන්වලට සහභාගීවීමේ දී ඒකකයේ පවතින ඉඩ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.	20	22
සයිබර් ඒකක හරහා වැඩසටහන් පැවැත්වීමට පෙර දැනුම දීමක් නොකිරීම.	13	14
සේවය ලබා ගැනීමට ඒකකයට යනවිට උපකරණ ක්‍රියා විරහිත වී පැවතීම	12	13
සයිබර් ඒකකය දුරින් පිහිටා ඇති නිසා එහි සේවය ලබා ගැනීමට යාමේ දුෂ්කරතා පැවතීම	07	08

- ප්‍රතිශත ගණනය කර ඇත්තේ ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාව මත නොව ප්‍රතිචාර දැක්වූ ගොඵීන් සංඛ්‍යාව අනුව ය. එබැවින් ප්‍රතිශත එකතුව 100 ට සමාන නොවේ.

මූලාශ්‍රය: හෙ.කො.ගො.ප.පු.ආයතනය, 2010.

ඉහත වගුව අනුව සේවය ලබාගත් ගොවීන්ගෙන් 51%ක් සඳහන් කළේ, සයිබර් ඒකකයට පැමිණෙන විට ඒකකභාර කෘෂිකර්ම උපදේශක මහතන් වෙතත් රාජකාරී කටයුතුව නියුක්ත වීම නිසා උපදෙස් ලබාගැනීමේ හැකියාවක් නොමැතිවූ බවයි. මේ පිළිබඳව කෘෂිකර්ම උපදේශක සමග කළ සාකච්ඡාවල දී පැහැදිලි වූයේ, සයිබර් ඒකකයේ රාජකාරීවලට අමතරව තමන්ට අයත් බල ප්‍රදේශය තුළත් රාජකාරී කළ යුතු බවයි. ක්ෂේත්‍රයේ රාජකාරී නිසා පරිදි සිදු නොවීම තමන්ගේ කාර්යය සාධනයට විශාල ගැටලුවක් වන බැවින් එයට ප්‍රමුඛස්ථානයක් ලබාදෙන බවත්ය.

තව ද ඒකකයේ පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීමේ දී ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නොමැති බව 22%ක් ගොවීන්ගේ මතය විය. මේ බව නිරීක්ෂණ දත්තවලින් ද පැහැදිලි විය. බහුතරයක් සයිබර් ඒකක ස්ථාපිත කොට පැවතියේ එයට අදාළ උපකරණ සහිතව වෙන් වූ කාමරයක නොව කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලයට වෙන් වූ පොදු කොටසේය. සමහර ස්ථානවල පැවතියේ සයිබර් උපකරණවලට අමතරව මේසයක් හා පුවුවක් පමණි. ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නොතිබීම හා ආකර්ෂණීය තත්ත්වයක් නොවීම සයිබර් ඒකකය වෙත ගොවීන්ගේ පැමිණීම අඩු වීමට හේතු වී ඇත. එමෙන්ම සයිබර් ඒකකය උපයෝගී කරගෙන ක්ෂේත්‍රය තුළ කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් විසින් පවත්වනු ලබන දැනුම ලබාදීමේ වැඩසටහන් පිළිබඳ ගොවීන් වෙත පෙර දැනුම් දීමක් නොකිරීම ද ඔවුන්ට ගැටලුවක් බව 14%ක් වූ ගොවීහු පිරිසක් සඳහන් කළහ. සේවය ලබා නොගත් ගොවීන්ගෙන් 72%ක් ප්‍රකාශ කළේ මෙවැනි පුහුණු වැඩසටහන් ගැන තමන්ට කිසිදු දැනුම දීමක් සිදු නොවන බවයි. මේ පිළිබඳව නිලධාරීන් සමග කෙරුණු සාකච්ඡාවලදී පැහැදිලි වූයේ, ගොවීන් දැනුවත් කළ ද ගොවීන් තුළ ඒ පිළිබඳ කිසිදු උනන්දුවක් නොමැති වීම මෙයට හේතුවන අතර වගාවට නිරතුරු උනන්දුවක් දක්වන්නන් එසේම ගොවිතැන් කටයුතුවලින් කිසියම් ආදායම් ලබාගන්නා ගොවීන් මෙයට සහභාගී වන බවයි. කෙසේ නමුත් ප්‍රචාරක යාන්ත්‍රණය තවදුරටත් වර්ධනය කළ යුතු බව නිලධාරීන්ගේ මතය විය.

සයිබර් ඒකකයට අයත් පරිගණකය ක්‍රියා විරහිත වී පැවතීම 13%ක් වූ ගොවීන්ට ගැටලුවක් වී තිබිණි. වාර කිහිපයක් සයිබර් ඒකකය වෙත ගිය ද උපකරණ අලුත්වැඩියා කර නොතිබුණු බව සඳහන් විය. නිලධාරීන් සෑම විටම පවසා ඇත්තේ, එම උපකරණ අලුත්වැඩියාව සඳහා අදාළ ආයතනය වෙත යැවූ බවයි. උපකරණ ක්‍රියාවිරහිත වූ විට අලුත්වැඩියා කිරීමේදී විශාල ගැටලුවකට නිලධාරීන් මුහුණ දෙන බව නිලධාරීන්ගේ අදහස විය. එනම්, තම ආයතනයේ අනුමැතිය ඇතිව ගන්නෝරුව ශ්‍රව්‍ය-දාය්‍ය මධ්‍යස්ථානයට යැවිය යුතු බවත් එම ක්‍රියාවලිය සඳහා කාලයක් ගත වන බවත් ය. මේ පිළිබඳ ලබාගත් අධ්‍යයන දත්තවලින් ද ඒ බව පැහැදිලි විය. එනම්

ජෛවවෘද්ධි, මහියංගනය වැනි සයිබර් ඒකකයන් ක්‍රියා වීරහිත වී කාලයක් ගත වුවත් තව දුරටත් ඒවා ප්‍රතිසංස්කරණය වී නොමැති බව පෙනේ. නමුත් පරිගණක යන්ත්‍රය ක්‍රියාවිරහිත වුවද තමන්ගේ පෞද්ගලික උපකරණ මගින් ගොවීන් වෙත සේවාවක් ලබා දුන් කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් ද අධ්‍යයනයේ දී හමු විය. උදාහරණයක් ලෙසින් පුජාපිටිය, කඹුරුපිටිය, මීගහපදුර වැනි සයිබර් ඒකකයන් පෙන්වා දිය හැකිය.

ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයට අයත් බල ප්‍රදේශයේ පුළුල් පරාසයක පැතිරී තිබෙන විට කෙළවරක පිහිටි ගම්මානයක ගොවියෙකු සයිබර් ඒකකය වෙත පැමිණීම අතිමහත් දුෂ්කර කාර්යයක් වේ. සේවය ලබා ගත් ගොවීන්ගෙන් 8%ක් ප්‍රකාශ කළේ තමන්ට මෙම ගැටලුව පවතින බවයි. මේ සඳහා ගම්මාන තුළ පුහුණු වැඩසටහනක් පැවැත්වීම යම් තරමක හෝ මෙම ගොවීන්ට අස්වැසිල්ලක් වී ඇත.

7.2. සයිබර් ව්‍යාප්ති, ඒකක හරහා සේවය ලබාදීමේ දී ඒකක භාර නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු

අධ්‍යයනයේදී සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි සාර්ථක/අසාර්ථකභාවය පිළිබඳව තොරතුරු රැස් කිරීමේදී ඒකකභාර නිලධාරීන්ගෙන් ද අදහස් විමසීමක් සිදු කෙරුණු අතර එහිදී සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක හරහා ගොවීන් වෙත සේවය ලබාදීමේ දී ඒකකභාර නිලධාරීන් ද යම් යම් දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දෙන බව පැහැදිලි විය. මෙහි දී සයිබර් ඒකක 55න් ඒකක 48ක ඒකකභාර නිලධාරීන්ගෙන් කරුණු විමසූ අතර එම ඒකකභාර නිලධාරීන්ගෙන් 31 දෙනෙකු ම සඳහන් කළේ සයිබර් ඒකක ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී පවතින ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් එහි අසාර්ථකත්වයට මුල් වන බවයි. එම නිලධාරීන් සඳහන් කළ අදහස් ප්‍රතිශත ව්‍යාප්තියක් ලෙසින් පහත වගුවෙන් පැහැදිලි කෙරේ.

වගු අංක 7: ඒකකභාර නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු

හේතු	අදහස් දැක්වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය n=31
ඒකකය පිළිබඳ ගොඵින් තුළ පවතින අඩු දැනුවත්භාවය නිසා ගොඵින්ගේ සහභාගීත්වය අඩුවීම	30	96.7
ඒකකයට වෙන් වූ නිලධාරියෙකු නොමැති වීම	28	90.3
ලබා දී ඇති උපකරණ නඩත්තුව සඳහා පැහැදිලි ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීම.	26	83.9
ඒකකය ස්ථාපිත කර ඇති ස්ථානයේ ඉඩ පහසුකම් පිළිබඳ ගැටලු	24	77.4
ඉහළ නිලධාරීන්ගෙන් ලැබෙන අඩු සහයෝගීතාවය	20	64.5
සයිබර් ඒකක සඳහා පුහුණුව ලැබූ නිලධාරීන් වෙතත් ස්ථාන වෙත මාරුවීම් ලැබීම	16	51.6
ශ්‍රව්‍ය-දාශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ මුල්කාලීනව පැවති සහයෝගීතාවය අඩුවීම	12	38.7
ක්ෂේත්‍ර පුහුණු සඳහා සයිබර් ඒකකයේ උපකරණ ප්‍රවාහනය කිරීමේ අපහසුතාවය.	09	29.0
ගොඵින්ට සයිබර් ඒකකය සඳහා පැමිණීමට ඇති දුර ප්‍රමාණය වැඩිවීම.	07	22.6

• ප්‍රතිශතය ගණනය කර ඇත්තේ, ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාව මත නොව ප්‍රතිචාර දැක් වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව අනුව ය. ඒ නිසා ප්‍රතිශත එකතුව 100 ට සමාන නොවේ.

මූලාශ්‍රය: හෙ.කො.ගො.ප.පු.ආයතනය, 2010

සයිබර් ඒකක හරහා ගොඵින් වෙත සේවය සැපයීමේ දී ඒකක පිළිබඳ ගොඵින්ගේ ඇති අඩු දැනුවත්භාවය ගැටලුවක් බව අදහස් දැක් වූ නිලධාරීන්ගෙන් 96.7%ක් සඳහන් කළහ. එසේම ගොඵින්ගේ ආකල්ප ද යම් අවස්ථාවල දී ගැටලුවක් වී ඇති බව පෙනිණි. බොහෝ අවස්ථාවල දී ගොඵින් සිතනුයේ, කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාල තුළ පවතින පරිගණකය ඇත්තේ නිලධාරීන්ගේ භාවිතය සඳහා පමණක් බව යි. එසේ ම පරිගණකය හා ඒ ආශ්‍රිත නව තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය පිළිබඳ විශ්වාසයක් ගොඵින් තුළ නොතිබීම ද මෙම ඒකක වෙත පැමිණීමට බාධාවක් ලෙස පවතින බව නිලධාරීන් හා කෙරුණු සාකච්ඡාවල දී පැහැදිලි විය.

සයිබර් ඒකකයට ම වෙන් වූ නිලධාරියෙකු නොසිටීම එහි රාජකාරී සාර්ථකව පවත්වා ගැනීමට බාධාවක් බව නිලධාරීන්ගෙන් 90.3%ක් සඳහන් කරන ලදී. සයිබර් ඒකකයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගැනීමට පැවරී ඇත්තේ එම කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලයට අයත් මූලස්ථාන භාර කෘෂිකර්ම උපදේශකට හෝ එහි සිටින මේ සම්බන්ධව පුහුණුවක් ලබා දුන් කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයෙකුට වේ. නමුත් මෙම නිලධාරීන්ට වෙන් වූ රාජකාරී බල ප්‍රදේශයක් ද පවතින බැවින් එහි රාජකාරී කටයුතුවල නියුක්ත වීමේ දී සයිබර් ඒකකයේ පරිපාලන කටයුතු අධිපණ වන බව ඔවුහු සඳහන් කළහ.

ඒකකය වෙත ලබාදී ඇති උපකරණ අතරින් පරිගණකය විවින් විට ක්‍රියා විරහිත වීමත් එසේ ක්‍රියා විරහිත වූ විට කඩිනමින් පිළිසකර කරගැනීමට පැහැදිලි ක්‍රමවේදයක් නොමැතිවීම ද සයිබර් ඒකක සාර්ථකව පවත්වා ගැනීමට බාධාවක් බව නිලධාරීන්ගෙන් 83.9%ක ගේ අදහස විය. පරිගණක හරහා ගොවීන්ට පුහුණු වැඩසටහන් ආරම්භ කර පවත්වා ගෙන යන අතරතුර පරිගණකය ක්‍රියා විරහිත වුවහොත් නැවතත් එය අලුත්වැඩියා කරගැනීමට හැකි වන්නේ, සයිබර් ඒකකය හා පුහුණු වැඩසටහන පිළිබඳ ගොවීන්ගේ සහ නිලධාරීන්ගේ ද මතයෙන් ඉවත් වූ පසුව බව නිලධාරීන් හා කෙරුණු කණ්ඩායම් සාකච්ඡාවල දී පැහැදිලි විය. එවිට ගොවීන් තුළ සයිබර් ඒකක පිළිබඳවත් නිලධාරීන් පිළිබඳවත් පවතින විශ්වාසය ද පලුදු වන බව නිලධාරීන් විසින් සඳහන් කරන ලදී. උපකරණයක් ක්‍රියා විරහිත වූ විට එය නැවත යථා තත්ත්වයට පත් කර ගැනීමට පැහැදිලි ක්‍රමයක් නොමැති වීම මෙයට විශේෂයෙන් බලපාන බව ඔවුහු පැහැදිලි කළහ. ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානයේ මුල්කාලීනව පැවති සහයෝගය අඩුවීම යන කාරණයන් මෙම තත්ත්වයන්ට හේතුවක් ලෙසින් සඳහන් කරන නිලධාරීන්ගේ ප්‍රතිශතය 38.8%කි. සයිබර් ඒකක පිහිටුවීම, උපකරණ ලබාදීම, ඒකක භාර නිලධාරීන්ට පරිගණක පුහුණුවීම ලබා දීම, සී.ඩී. තැටි නිෂ්පාදනය කර ඒකක වෙත ලබාදීම හා උපකරණ ක්‍රියාවිරහිත වූ විට එය අලුත්වැඩියා කිරීමට සහාය වීම යනාදී අංශ යටතේ ඔවුන්ගේ සහයෝගය මුල් කාලීනව ලැබුණු නමුත් කාලයත් සමඟ එම තත්ත්වය වෙනස් වූ බවත් එය සයිබර් ඒකකයන් හි සාර්ථක ක්‍රියාකාරීත්වය අඩපණ වීමට බලපානු ලැබූ හේතුවක් බවත් නිලධාරීහු සඳහන් කළ හ. සයිබර් ඒකකය ස්ථාපිත කර ඇති ස්ථානයේ පවතින ඉඩ පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා වැඩි ගොවීන් පිරිසක් ඒකකය වෙත ගෙන්වා ගැනීමට නො හැකි බව නිලධාරීන්ගෙන් 77.4%ක් සඳහන් කළහ. සයිබර් ඒකකය ස්ථාපිත කර ඇත්තේ, ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය තුළ පවතින කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලයට ම අයත් කොටසක වේ. එහි පරිගණකය හා අනෙකුත් මෙවලම් ස්ථානගත කළ විට ගොවීන් කිහිපදෙනෙකුට හෝ එයට ප්‍රවේශ වීම ඉතා අපහසු බවත්, සයිබර් ඒකකය වෙතින් අපේක්ෂා කෙරෙන ගොවීන් දැනුවත් කිරීම් කාර්යය ඉටුකිරීමට එය විශාල බාධාවක් බවත් නිලධාරීන්ගේ අදහස විය.

ක්ෂේත්‍රයේ ඉහළ නිලධාරීන්ගේ පවතින ආකල්පයන් හා ඔවුන්ගෙන් ලැබෙන සහයෝගය අඩුවීම ද සයිබර් ඒකක සාර්ථක ලෙස පවත්වා ගෙන යාමට පවතින ගැටලුවක් බව නිලධාරීන්ගෙන් 64.5%ක ප්‍රමාණයක් සඳහන් කළහ. කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ පහළම මට්ටමේ ආයතනයන්ට පරිගණකය ආශ්‍රයෙන් කළ හැකි කාර්යයන් නොමැති බවත් එම තාක්ෂණයන්හි නඩත්තුව ලංකාව වැනි රටකට ඔරොත්තු නොදෙන බවත් වැනි කරුණු සමහර ඉහළ නිලධාරීන් තුළ

පවතින ආකල්ප බව සයිබර් ඒකක භාර නිලධාරීන් විසින් සඳහන් කරන ලදී. මෙවැනි සෘණ ආකල්ප නිසා නව තාක්ෂණයන් ගොවීන් වෙත ප්‍රවේශ කරවීම ඉතා අපහසු කාර්යයක් බව ඔවුහු සඳහන් කළහ.

එසේම මුල් කාලීනව ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය මධ්‍යස්ථානය වෙතින් පරිගණක පුහුණුව ලැබූ ඒකක භාර නිලධාරීන් වෙතත් කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාලවල වෙතත් රාජකාරී සඳහා ස්ථාන මාරුවීම් ලැබීම හෝ සේවා අනුයුක්ත කිරීම් වැනි හේතු ද ඒකක තුළ පවත්වා ගෙන පැමිණි වැඩ කටයුතු අධ්‍යයනය වී සයිබර් ඒකක අසාර්ථක වීමට හේතු වන බව නිලධාරීන්ගෙන් 51.6%ක් සඳහන් කළහ. සයිබර් ඒකක භරණා ක්ෂේත්‍රය තුළ සංවිධානය කර පවත්වනු ලබන පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ඒකකයේ සිට අවශ්‍ය උපකරණ ප්‍රවාහනය කර ගැනීමේදී පවතින ගැටලු ද මෙහි කාර්යයන් සාර්ථක ලෙස පවත්වා ගැනීමට අපහසුවක් බව නිලධාරීන්ගෙන් 29%ක් සඳහන් කළහ. ඒකකයෙන් බැහැරව උපකරණ රැගෙන යාමට වාහනයක් නොමැති වීම එම ගැටලුව බව පැහැදිලි වූ අතර යතුරුපැදිවල උපකරණ ගෙන යාම සිදුකළත් එය දුෂ්කර කාර්යයක් බව නිලධාරීන්ගේ අදහස විය.

එසේ ම ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයෙන් දුර බැහැර වෙසෙන ගොවීන්ට ඒකකය වෙත පැමිණීම පිළිබඳ ගැටලුව බලපාන බැවින් එම තත්ත්වය ද සයිබර් ඒකක අසාර්ථක වීමට හේතුවක් බව නිලධාරීන්ගෙන් 22.6%ක් සඳහන් කරන ලදී. ඒකකයෙන් වඩාත් දුරින් සිටින ගොවීන්ට සයිබර් ඒකක පිළිබඳ දැනුවත් නොවීම පිළිබඳවත් ගැටලු පවතින බව නිලධාරීන් විසින් සඳහන් කරන ලදී.

සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකක භරණා ගොවීන් වෙත සේවය සැපයීමේ දී ඒකක භාර නිලධාරීන් මුහුණ දෙන මෙවැනි ගැටලු, එහි සාර්ථකත්වය හීන කරවීමට ප්‍රබල ලෙස බලපා ඇති බව සමස්තය විමසීමේ දී පෙනී යන අතර ගොවීන් සේවය ලබා ගැනීමේ දී මුහුණ දෙන ගැටලු ද මෙම ඒකකයන් හි ක්‍රියාකාරීත්වය වර්ධනය වීමට අහිතකර ලෙස බලපා ඇති බව පැහැදිලි වේ.

a. උගත් පාඩම්

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික සේවය කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකකයක් පිහිටුවීම ග්‍රාමීය ව්‍යාප්ති සේවයට නවතම අත්දැකීමක් වන අතර කෘෂිකර්ම උපදේශක කාර්යාල භරණා ගොවීන්ට එම ඒකකයන් වෙත සෘජුව ම සම්බන්ධ වීමේ හැකියාව පවතී. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ම හඳුන්වාදීමක් වන “ගොවි සහන සරණ” සේවය, විද්‍යා හා

තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය මගින් හඳුන්වා දී ඇති “විද්‍යා” මධ්‍යස්ථානය ද තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ඒජන්සිය විසින් ස්ථාපිත කර ඇති නැණසල ද ගොවීන් වෙත කෘෂිකර්මික තොරතුරු හා දැනුම සැපයීමේ කාර්යය සිදු කිරීම සඳහා දායකත්වය සපයනු ලබයි.

ගොවි සහන සරණ සේවය මගින් ගොවීන් වෙත දැනුම හා තොරතුරු සැපයීමේ කාර්යය සිදු කරන්නේ, පළපුරුද්ද සහිත කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන් වේ. කෘෂිකර්මය සම්බන්ධයෙන් වන ඕනෑම ගැටලුවක් සඳහා පිළිතුරු මෙම සේවය මගින් ලබාගත හැකිය. ගොවි සහන සරණ සේවය වෙත ලංකාවේ සියලු ප්‍රදේශයන් හි ප්‍රශ්න ගැටලු පැමිණෙන බැවින් කාලීනව වඩාත් වැදගත් වන ගොවි ගැටලු මොනවා ද යන්න පිළිබඳ අදහසක් ගැනීමට ද මෙය ප්‍රයෝජනවත් වේ.

නැණසල විශ්ව ඥාන කේන්ද්‍ර ව්‍යාපෘතියට අයත් වේ. “විශ්ව දැනුම ගමට” යන තේමාවෙන් මෙය ක්‍රියාත්මක වේ. මෙය බහුවිධ සේවාවන් සපයන ප්‍රජා තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයකි. අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාගැනීමට, පරිගණක අධ්‍යයනයන් සඳහා, ෆැක්ස් පහසුකම්, ජායා පිටපත් සේවය, පරිගණක පුහුණුවීම් සහ සියලු තොරතුරු හා සන්නිවේදන පහසුකම් මෙහිදී ලබාගත හැකිය. ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ දරිද්‍රතාවය අවම කිරීම මෙහි මූලික පරමාර්ථය වේ.

“විද්‍යා” සම්පත් මධ්‍යස්ථානයෙන් ද කෘෂිකර්මාන්තයට අදාළ වූ ආහාර තාක්ෂණය (පසු අස්වනු තාක්ෂණය, එළවළු සහ පලතුරු වියළීම, සහල් නිෂ්පාදනය, කිතුල් නිෂ්පාදනය) අමතරව හතුවගාව, විසිතුරු මල් වගාව පිළිබඳව දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීම සිදු වේ. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ, විද්‍යා මධ්‍යස්ථානවලට ම වෙන් වූ නිලධාරීන් කණ්ඩායමක් පත්වීමයි. විද්‍යා උපාධිය ලත් කණ්ඩායමක් විද්‍යා හා තාක්ෂණ නිලධාරීන් (Science and Technology Officers) ලෙස මෙහි සේවය කරනු ලබයි. අදාළ ප්‍රදේශයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම්ගේ අධීක්ෂණය යටතේ තාක්ෂණය හා දැනුම ලබාදීම සිදු කෙරේ. මෙහි දී ග්‍රාමීය මට්ටමේ දී ගොවීන්ට මෙන් ම විද්‍යා හා තාක්ෂණය අත්‍යවශ්‍ය කණ්ඩායම් සඳහා අවශ්‍ය දැනුම, තොරතුරු හා තාක්ෂණය ලබාදීමේ දී නිලධාරීන් සම්බන්ධ ගැටලුවක් නොමැති බව පෙනී යයි. 2012 වර්ෂයේ දී තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශය (පෙර දී විද්‍යා හා තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශයයි) විසින් විද්‍යා සම්පත් මධ්‍යස්ථානයන් හි ශක්තීන්, දුර්වලතා, අවස්ථා හා බාධා පිළිබඳ ඇගයීමක් සිදු කර ඇති අතර එහි දී මෙහි නිලධාරීන් කණ්ඩායම විද්‍යා උපාධිධාරීන් වීමත්, තොරතුරු සපයාගැනීමට අන්තර්ජාල පහසුකම් පැවතීමත්, තාක්ෂණය ලබාදීමට සහ පුහුණුවීම් සිදු කිරීමටත් අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් පැවතීමත් විද්‍යා සම්පත් මධ්‍යස්ථානයට පවතින ශක්තීන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත (ආර්ථික විමසුම, 2012). ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ දෙපාර්තමේන්තු, අමාත්‍යාංශ විසින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා

කරමින් ග්‍රාමීය ජනතාවට දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීමට දරන වැයම යට කී ප්‍රයත්නයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

ග්‍රාමීය ජනතාවගෙන් 70%ක් පමණ කෘෂිකර්මාන්තය හා ඒ ආශ්‍රිත රැකියාවන් හි නියුක්ත වන අතර මෙම සියලු ස්ථානයන්ගෙන් ගොවි ප්‍රජාවට අවශ්‍ය දැනුම හා තොරතුරු ලබාගැනීමේ හැකියාව පවතී. කෙසේ වුව ද මෙම සෑම මධ්‍යස්ථානයකම ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වයට එහි කාර්යයන් සිදු කරන නිලධාරීන්ගේ ශක්තින් ප්‍රයෝජනවත් වන බව පැහැදිලි වේ.

මෙරටේ කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට අදාළව අත්දැකීම් ලබාගතහැකි සමීපතම රට වන ඉන්දියාව තුළ කෘෂිකාර්මික අංශයේ දැනුම හා තොරතුරු ගොවීන් වෙත ලබාදීම සඳහා පවත්වාගෙන යනු ලබන ව්‍යාපෘතීන් පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේ දී මෙම දැනුම හා තොරතුරු ගොවීන් වෙත ලබාදීම සඳහා වෙන් වූ නිලධාරීන්ගේ ශක්තින් එම වැඩසටහන් හි සාර්ථකත්වයට ප්‍රධාන හේතුවක් වී ඇති බවට නිදසුන් පෙන්වා දිය හැකිය. ඉන්දියාවේ ආන්ද්‍ර ප්‍රදේශයේ පෞද්ගලික සමාගමක් විසින් හඳුන්වා දී ඇති “ikisan” ව්‍යාපෘතිය එවැන්නකි. ඉන්දියාවේ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ භාවිතා කර ග්‍රාමීය මට්ටමින් තාක්ෂණික මධ්‍යස්ථාන පවත්වාගනිමින් “ikisan.com” නම් වෙබ් අඩවි හරහා කෘෂිකාර්මික දැනුම හා තොරතුරු ලබාදීම සිදු කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සඳහා කෘෂිකර්ම උපාධිධාරීන් පත් කර ඇති අතර “ ikisan.com ” හරහා කෘෂි තොරතුරු රැස් කිරීමත්, එම තොරතුරු ඇතුළත් සී.ඩී. තැටි නිෂ්පාදනය කර ගොවීන්ට සැපයීමත්, සී.ඩී. තැටි මගින් දැනුම ලැබීමට ගොවීන්ට සහාය වීමත් මොවුන් අතින් සිදු වේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සාමාජිකත්වය ලබාගත් පසුව වසරකට රු.100ක් ගෙවා ගොවීන් මෙම සේවාව ලබාගනී. කෘෂිකර්මය පිළිබඳව විශේෂඥ දැනුම සහිත කණ්ඩායමක් ලෙසින් ගොවීන්ගේ ගැටලු විශ්ලේෂණය කර නිවැරදි අවබෝධයකින් ගොවීන්ට අවැසි දැනුම හා තොරතුරු සැපයීම මෙහි විශේෂත්වය යි. මෙම කාර්යය සඳහා ම වෙන් වූ විශේෂඥ දැනුම සහිත නිලධාරීන් පත්කර තිබීම “ ikisan ” ව්‍යාපෘතියේ ඵලදායීතාවයට සෘජුවම බලපා ඇති බව පෙනී යයි (Shaik.N.Meera.et,al,2004).

“ikisan” ව්‍යාපෘතිය පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපෘතියක් වන අතර රාජ්‍ය අංශය මගින් සහ සමුපකාර සංගම් හරහා සිදු කෙරෙන තොරතුරු හා දැනුම සැපයීමේ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස “Gyandoot” ව්‍යාපෘතිය සහ “ Warana wired village ව්‍යාපෘතිය” හරහා ද කෘෂි තොරතුරු සැපයීමේ කාර්යය සිදු කෙරේ.

කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ලියාපදිංචිය පිළිබඳවත් ඉහළ මට්ටමින් සිදු කෙරෙන වගාවන් (තිරිඟු, සෝයා බෝංචි) පිළිබඳ දත්ත පද්ධති පවත්වා ගැනීමත් මෙම ව්‍යාපෘති මඟින් සිදු කෙරේ.

මෙම ව්‍යාපෘතීන් පිළිබඳ කෙටි ඇති තුළනාත්මක අධ්‍යයනයක දී හඳුනාගෙන ඇත්තේ, ව්‍යාපෘති තුනෙන් “ikisan” ව්‍යාපෘතිය ඵලදායීවීමට එහි නිලධාරීන්ගේ ශක්තිය ඉහළ මට්ටමින් හේතු වී ඇති බවයි. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කර ගොවීන් වෙත තොරතුරු හා දැනුම සැපයීමේ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා නිලධාරීන් පත් කිරීමේ දී කෘෂිකර්මාන්තයට කැමැත්තක් සහිත විශේෂඥ දැනුමැති (උපාධිධාරීන්) නව තාක්ෂණය පිළිබඳ දැනුවත් හා ගොවීන් සමඟ ගනුදෙනු කළ හැකි කණ්ඩායමක් තෝරා ගත යුතු බව මෙම අධ්‍යයනය විසින් නිර්දේශ කර ඇත (Shaik.N.Meera.et,al,2004).

එසේ ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කර කෘෂිකාර්මික තොරතුරු ගොවීන් වෙත සැපයීමේ දී පළමු ව කළ යුත්තේ, තරුණ සහ මැද වයස් සහිත ගොවීන් තෝරා ගනිමින් ඔවුන් වෙත මේ පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ලබා දීමයි. අවසන් අදියරේ දී වයස්ගත ගොවි කණ්ඩායම් මේ සඳහා යොමු කරගැනීම වඩාත් උචිත බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් පෙන්වා දී ඇත. විශේෂයෙන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිතා කර ගොවීන් වෙත තොරතුරු සැපයීමේ ව්‍යාපෘතීන් හඳුන්වාදීමේ දී නිලධාරීන් හා නව සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් පිළිබඳ ගොවීන් තුළ දැඩි විශ්වාසය ගොඩනැංවීම ද ඉතා සුවිශේෂී කාර්යයක් බව හඳුනාගෙන ඇත.

කාලාන්තරයක් මුළුල්ලේ සම්ප්‍රදායික තොරතුරු හා සන්නිවේදන මාධ්‍ය මඟින් තොරතුරු ලබාගත් ගොවීන් ගේ ආකල්පයන් වෙනසකට ලක් කිරීම වෙහෙසකාරී ක්‍රියාවක් වේ. නමුත් මෙවැනි ව්‍යාපෘතීන් හඳුන්වාදීමේ දී නිලධාරීන් හා නව සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් පිළිබඳ ගොවීන් තුළ ක්‍රමානුකූලව විශ්වාසය ගොඩනැංවීම ද අත්‍යාවශ්‍ය කාරණයක් බව පෙනී යයි.

මෙම ලිපිය තුළින් විමර්ශනයට ලක් කෙරෙන සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි ඵලදායීතාවය සඳහා ද ඉහත සඳහන් ගැළපීම් සිදු කිරීමෙන් වඩාත් කාර්යක්ෂම සේවයක් බලාපොරොත්තු විය හැකි බව පෙනී යයි. දැනට ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ ගොවීන් වෙත දැනුම හා තොරතුරු සපයන ව්‍යාපෘතීන් එකිනෙක සම්බන්ධ කිරීමත් ඒවාට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම්, පරිපාලනමය පහසුකිරීම් ඇති කිරීමත් හරහා, මෙම වැඩසටහන් සාර්ථක කර ගත හැකි බවත් නිගමනය කළ හැකිය. සයිබර් කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති ඒකක පිළිබඳ සිදු කළ අධ්‍යයනයේ දී ඒවා පවත්වාගෙන යෑමේ දී නිලධාරීන් මුහුණ දෙන ගැටලු වන ඒකක පිළිබඳ ගොවීන් තුළ

පවතින අඩු දැනුවත්භාවය, එසේම ඒකකයට වෙන්වූ නිලධාරියෙකු නොමැතිවීම, යටිතල පහසුකම් සැපයීම හා උපකරණ නඩත්තුව සඳහා නිසි ක්‍රමවේදයක් නොමැතිවීම, උසස් නිලධාරීන්ගෙන් ලැබෙන සහයෝගය අඩුවීම යන ගැටලු සඳහා පිළියම් යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් වේ. වර්තමානයේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය හරහා ගොඵීන් වෙත දැනුම සැපයීම කෘෂිකර්මාන්තයේ අනාගතය පිළිබඳ ඉතා සුබවාදී සංකල්පයක් වන අතර එය නිවැරදි ආකාරයෙන් සැලසුම් සහගතව ක්‍රියාත්මක කරවීම අත්‍යවශ්‍ය කාරණයක් වන බව තොරතුරු විග්‍රහයේ දී පැහැදිලි වේ.

9.0 සමාජකීය

ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවය වඩාත් කාර්යක්ෂම අයුරින් සිදු කිරීමේ අපේක්ෂාව සයිබර් ඒකක පිහිටුවීමේ සංකල්පය තුළින් පිළිබිඹු වූව ද ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ දී එම ඒකක හරහා සේවය ලබා ගන්නා වූ පාර්ශවය වූ ගොඵීන් මෙන්ම සේවය ලබාදෙන පාර්ශවය වූ ඒකක භාර නිලධාරීන් ද විවිධ දුෂ්කරතාවයන්ට මුහුණ දෙන බව ඉහත සාකච්ඡාවට ලක් වූ කරුණු තුළින් පැහැදිලි වේ.

ග්‍රාමීය ගොඵීන් හට දැනුම හා තොරතුරු කඩිනමින් ලබාගැනීමේ පහසුව ඇති කිරීම සඳහා සයිබර් ඒකක පිහිටුවීමේ සංකල්පය ඉතා සාර්ථක ප්‍රයත්නයක් බව අධ්‍යයන දත්ත පැහැදිලි කරයි. නමුත් සයිබර් ඒකක ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ඒ පිළිබඳ ගොඵීන් දැනුවත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් හා පරිපාලනමය වශයෙන් පවතින ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් හේතුකොට ගෙන එය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරගෙන යෑමට අපහසුකාරී තත්ත්වයක් උදාකර ඇත. ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය සිදු කිරීමේ දී හා නිරීක්ෂණ හා සාකච්ඡාමය දත්තවලින් පැහැදිලි වූයේ, ප්‍රතිපාදනයන් වෙන්කර ගැනීමේ අපහසුතා වැනි පරිපාලනමය දුෂ්කරතා නිසා මෙය අසාර්ථක අන්දමින් ක්‍රියාත්මකව පවතින වැඩසටහනක් බවයි. ඒකකභාර නිලධාරීන් සතු උනන්දුව, කැපවීම, පරිගණක සාක්ෂරතාවය හා ක්ෂේත්‍රයට අදාළ නිලධාරීන් හා සම්බන්ධ වී සහයෝගය ලබාගැනීමේ හැකියාව යන කරුණු හේතුකොටගෙන සයිබර් ඒකක සුළු ප්‍රමාණයක් යම් තරමක හෝ සාර්ථකත්වයට ඒමට උත්සාහ දරා ඇති නමුත් සමස්තය විමසීමේ දී සයිබර් ව්‍යාප්ති ඒකකයන් හි ක්‍රියාකාරීත්වයේ දී පවතින විවිධ ගැටලු එහි සාර්ථකත්වයට බාධා පමුණුවා ඇත. කෙසේ වුවද වර්තමානයේ සියලු ක්‍රියාකාරකම් තොරතුරු හා දැනුම මත පදනම්ව සිදු කෙරෙන බැවින් ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයට ද කඩිනම තොරතුරු සැපයීමක් හරහා වෙළඳපොළ වෙත යොමු වූ කෘෂිකර්මාන්තයක් වෙත ගොඵීන් ළඟා කරවීමේ කාර්යයට සයිබර් ඒකක වඩාත් උපකාරීවනු ඇතැයි මෙම

අධ්‍යයනය තුළින් නිගමනය කළ හැකිය. එසේම වර්තමානයේ ව්‍යාප්ති සේවයේ පවතින යම් යම් දුර්වලතාවයන් අවම කර එම සේවාව කාර්යක්ෂම කිරීමේ කාර්යයට ද සාප්පු ම මෙම ඒකකයන් හි දායකත්වය ලැබීමේ හැකියාව පවතින බව ද මෙම විමර්ශනයේ දී ගම්‍ය වන අතර ඒ සඳහා මෙම ඒකකයන් හි පවතින ප්‍රායෝගික ගැටලු මඟහරවා සාර්ථක ක්‍රමවේදයක් තුළින් මෙම ඒකකයන් ගොඹින් අතර ජනප්‍රිය කරවීමත්, ගොඹින්ට මෙන්ම නිලධාරීන්ට ද පහසුවන සේ සයිබර් ඒකකය සඳහාම වෙන් වූ කෘෂිකාර්මික හා පරිගණක දැනුම සහිත පුද්ගලයෙකු පත් කිරීමත්, සයිබර් උපකරණවල අලුත්වැඩියාව සහ වෙනත් නඩත්තු කටයුතු ක්‍රමානුකූලව සිදු කෙරෙන ආකාරයේ විධිමත් යාන්ත්‍රණයක් සකස් කිරීමත්, හා ඒකකය සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සැපයීම හරහා ගොවියාට ඉතාමත් පහසුවෙන් පරිහරණය කළ හැකි මෙන්ම ඒකකය හා සම්ප සබඳතාවයක් ගොඩනගාගත හැකි මට්ටමේ ස්ථානයක් බවට සයිබර් ඒකකය සකස් කිරීමත් හරහා සයිබර් ඒකක පිහිටුවීමේ සංකල්පය ප්‍රායෝගිකව සාර්ථකත්වයට පත් කරගැනීමේ හැකියාව පවතින බව ලිපිය තුළින් අවධාරණය කෙරේ.

ഘടനാ ഗ്രന്ഥ

1. Jones, G.e. (1997), "The history, development and the future of agricultural Extention" in B.E.Swanson, R.P.Bentz and A.J.Sofranko(1997), Improving Agricultural Extention" – A reference manuals. Rome: FAO
2. Richardson, D. (1996), "The internet and Rural Development: Recommendations for strategy and activity" – final Report, Rome: FAO (<http://www.rural.nic.in>), accessed on 2013.03.03
3. Shaik, N.Meera et.al (2004), "Information and Communication Technology in Agricultural Development: A comparative Analysis of Three Project from India", Central Rice Research Institute, India
4. Swaminathan, M.S. (1993), Information technology: Reaching the unreached", Chennai: Macamillan, India.
5. Wijikoon, R. et.al (2009), 'ICT Intiative for Agriculture Extention of the Department of Agriculture Extention: Meeting Farmer Needs', Proceeding of Agriculture Extention Conference 27-28 August 2009, Plant Genetic Resource Centre, Peradeniya.